ԻԱ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 5496 · 23 ՓԵՏՐՈՒԱՐ 7 ՄԱՐՏ 1904 · ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ · 18 ԶԻԼՀԻՃՃԷ 1321 · ԻԱ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 5496

درسعادتده غلطه‌ده «آرولك» غزته‌سی اداره‌خانه‌سی

Նամակ կամ որ եւ է գրութիւն պէտք է ուղղել
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԹԵՐԹԻ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ
ՊՈԼԻՍ, Ղալաթիա, Քամամճօ փողոց թիւ 8

Les Annonces sont reçues
à la Direction du Journal "ARÉVELK„
Galata, CONSTANTINOPLE

20 ՓԱՐԱ 20

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ

ԱԶԳԱՅԻՆ. ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Պոլսոյ եւ գաւառներու համար	տարեկան	140 ղրշ
» » » »	վեցամսեայ	70 »
» » » »	եռամսեայ	40 »
Օտար երկիրներու համար	տարեկան	40 Ֆր.
» » »	վեցամսեայ	20 »

Դրամի փոխարէն փոստայի փուլ կ'ընդունուի, 115 ղրուշի փուլը 100 ղրուշի հաշուով։
Տեղական Թղթատարի ծախքը բաժանորդաց կը վերաբերի

Ծանուցմանց համար պէտք է դիմել ուղղակի խմբագրատուն։

20 ՓԱՐԱ 20

ՍԻՐԵՆՔ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑԸ

Ազգ. Հիւանդանոցի ի նպաստ սարքուած տարեկան նուագահանդէսը որ քիչ ատենէն տեղի պիտի ունենայ, մեր վրայ նուիրական պարտականութիւն մը կը դնէ մատնանշելու այն աւագ կարեւորութիւնը որ այդ մարդասիրական յարկը պարտի ունենալ յաչս բոլոր ազգայնոց։

Ս. Գիրքը կը պատմէ թէ Եդեմական Դրախտը Միջագետի մօտ հաստատուած էր։ Թէեւ գիտուններէ ոմանք այդ աւանդութիւնը ճշմարտութենէ հեռի կը նկատեն, բայց ոչ ոք պիտի համարձակի մերժել թէ սա միւս Դրախտը որ Գթութիւն կը կոչուի, նոյն իսկ ամենախստասիրտ Արեւելքցիին սրտին խորը կը տարածէ իր խնկաւէտ մթնոլորտը, ինչպէս մշտադալար ովասիս մը իր զովացուցիչ շուքը չոր ու ցամաք անապատի մը կիզիչ մակերեւոյթին վրայ։

Արդարեւ եթէ բոլոր Արեւելքի ժողովրդոց եւ մեր ցեղին յատուկ առաքինութեանց վիճակագրութիւնը ընել պէտք ըլլար, աղքատին, տկարին, ծերին եւ հիւանդին օգնելու ազգային բարեմասնութեանց առաջինը պարտէր դասուիլ։ Անյիշատակ դարերէ ի վեր, մեր ամէնէն նշանաւոր վանքերէն սկսեալ մինչեւ յետին հայ շինականին երդիքը, հայ տանուտէրը մերկն ու անօթին, անտէրն ու խարիպը հիւրընկալելու նահապետական սուրբ ու պատուական պատուիրանը չի մոռնար բնաւ, իբր նուիրական Տասնաբանեայք հայ բարքերու։

Եէտիգուլէի դաշտին մէջ բարձրացող հսկայ շէնքը որ Ս. Փրկչեան Ազգ. Հիւանդանոց կը կոչուի, վիթխարի կոթողն է ազգային գթասիրտ բարքերու, գթութեան յարկ մը որ իրաւամբ պարտինք «Ազգային Տուն» յորջորջել։

Արդ, ո՞րն է այն Հայը, որ սրտի բնական թելադրութեան մը եւ աւանդական պարտականութեան մը դէմ մեղանչած չպիտի ըլլար, մոռնալով այդ գթութեան յարկը, «Ազգին Տունը», ինչպէս որ սովոր ենք ըսել որ իրն ալ է եւ ուր կը պատսպարուին բոլոր բաղդին ժառանգազուրկները, որոնք մեր հիւրերն են, հիւրեր առժամեայ, զորս կեանքի փոթորիկը զանազան կողմերէ քշել բերելով պարտաւորած է ապաստանիլ այդ յարկին տակ, ինչպէս ձիւնապատոյտէ մը մոլորած ճամբորդ մը ապաստարար հիւղակի մը ներքեւ։

Ո՞րն է այն Հայը որ անզգայ պիտի մնար այն կոչին զոր յանուն իր հիւանդ եւ անօգ եղբայրներուն, քոյրերուն, մայրերուն, հայրերուն եւ զաւակներուն կ'ուղղէ իրենց «Ազգին Տան» Հոգաբարձութիւնը։

Հոգաբարձութի՜ւն, արդարեւ ի՛նչ յարմար բառ նշանակելու համար անձնուէր մարմին մը որ ստանձնած է հոգալու հիւանդներ եւ անկարներ դարմանելու, սնուցանելու եւ պատսպարելու բազմապահանջ պաշտօնը։

Բայց որպէս զի Հոգաբարձութեան հոգը որ «Ազգին Տան» հոգն է, դիւրացած ըլլայ, ճանչնանք մեր հայ տանուտէրի պարտականութիւնը եւ ջանանք որ Հոգաբարձութեան ուսին վրայ դրուած բեռը, որ ամբողջ համայնքի բեռն է, մեր իւրաքանչիւրին այդ գթութեան յարկին հանդէպ ունեցած պարտականութեան թեթեւցումով աւելի չի ծանրանայ։

Ուստի չսպասենք որ այն բարերար անձնաւորութիւնները, որոնք ստանձնած են Հիւանդանոցի նուագահանդէսը կազմակերպելու հոգը, գան մեզի յիշեցնել մեր պարտականութիւնը։ Հիւանդանոցը հոգալ ամէն Հայու ճիտին պարտքն է եւ ինքնաբեր նուիրատուութեամբ պարտինք ցոյց տալ թէ մեր ազգասէր նախնեաց արժանի սերունդն ենք եւ թէ գթասիրական ու մարդասիրական զգացումները որ մեր ցեղին յատկանիշն են, բնաւ չեն չքած մեր սիրտերուն մէջ։

Չունեցողն ալ ունեցողն հաւասար պէտք է օգնէ երբ հիւանդն ու անկարը հոգալու, ցաւեր դարմանելու եւ արտասուքներ սրբելու վրայ է խնդիրը։ Հարուստը շատ կուտայ, աղքատը քիչ, բայց ամէնքն ալ թո՛ղ տան Հիւանդանոցին համար։ Հիւանդը հոգալը ազգային աւանդութիւն է. յարգենք մեր աւանդութիւնները։

Եւ երբ Հիւանդանոցի նկատմամբ պարտականութիւննիս լիովին կատարած ըլլալու գիտակցութիւնը ունենանք, պիտի կրնանք մէկ ձեռքերնիս խիղճերնուս վրայ դրած, միւսը հպարտութեամբ երկարել դէպ ի Եէտի Գուլէի դաշտը եւ մատնանշել հոն բարձրացող հսկայ շէնքը, Ս. Փրկչի Հիւանդանոցը՝ «Ազգին Տունը», իբր կենդանի վկայ մեր ազգային աղքատասիրութեան։

Եւ այն աղքատները, հիւանդները եւ այլ տառապեալները որ անօգ ճակատագիրը այդ հնաւուր անկիւնը նետած է, պիտի մխիթարուին մտածելով որ այն ամէն ալիքները որոնք կեանքի ովկէանոսը կ'ալեկոծեն եւ որոնց դէմ մահկանացուներէ ոչ ոք կրնայ ինքզինքը պաշտպանուած նկատել, կը փշրուին սակայն այն գթասիրական անխախտելի ժայռին դէմ ուր իրենց նաւաբեկութեան փշրտուքն՝ վիճակուած է եզերիլ եւ որ կը կոչուի Ազգ. Հիւանդանոց։

Զ. Ե.

ԹԻՓ ՄԸ

(ՄԵՐ ՀԱՅ-ԼԱԶԵՐԻ ԿԵԱՆՔԷՆ)

Ա.

Ասկէ տարիներ առաջ, Ալտամնոզ Կղեմէս, իր տղուն, Կուռնելիոսին բարկանալով. «Տէֆ օլ գիթ պաշըմտան, իթ էնիկի, պէն սանա արթըգ էքմէք եէտիրէմէմ, բարա գազան, պաշընը չարէ սինէ պագ» ըսած էր անոր։

Հօրը այս խօսքերուն վերջին բառերը, Կուռնելիոսին ճիշդ սրտին թելերուն դպչելով — ինչպէս կ'ըսեն բանաստեղծները — հոն արթնցուցած էր իր ցեղային բնազդը եւ պատճառ եղած էր որ, նոյն գիշերն իսկ հօրենական տունը ձգելով դէպ ի Պոլիս ճամբայ ելնայ։ «Բարա գազանմաք», ինչ անուշ խաղալ կեսարացիի մը համար։ Կուռնելիոս Պոլիս ոտք կոխած օրը ճիշդ տասնըհօթը տարեկան էր։ Դէմքով գեղեցիկ տղայ մը, շուտով գործ գտաւ «բասդըրմաճի» Հաճի Պօտոս աղային քով իբրեւ աշկերտ գործի մտնելով։

Այդ մարդը, կատարեալ բարոյականներէն մէկն էր։ Կուռնելիոս այդ տարիքին մէջ իսկ ցոյց տուաւ իր «գործի մարդ» ըլլալը, եւ անտրտունջ համակերպեցաւ տիրոջ քմայքներուն, միտքը դնելով սակայն ուրիշ կերպով վրէժը լուծել։

Հաճի Պօտոս աղա, տեսնելով իր աշակերտին համակերպութիւնը, երթալով աւելցուց անոր վրայ ունեցած սէրը եւ հակառակ Կեսարացիի սկզբունքին, սկսաւ կոյր վստահութիւն մը ցոյց տալ անոր նկատմամբ։

Կուռնելիոս հրաշալի կերպով կրցաւ օգտուիլ այդ բացառիկ առիթէն. ծախուած ապրանքներուն դրամին մէկ մասը իրեն կը վերապահէր վարպետէն գաղտուկ։

Այսպէս քանի մը տարի անցաւ եւ Կուռնելիոս այդ ժամանակամիջոցին մէջ ուտել խմելէն զատ վաթսուն ոսկիի չափ ալ դրամ աւելցուց։ Բայց վերջերը, Պօտոս աղային աչքերը բացուելով սկսաւ կասկածիլ իր աշկերտին հաւատարմութեանը վրայ, եւ կամաց կամաց, վստահութիւնը վերցուց անոր վրայէն։

Այս պարագան Կուռնելիոսին գործին չէր գար, ուստի ոչինչ պատճառով մը օր մը կռիւ հանելով՝ առաւ քալեց խանութէն. Ինքը գործունեայ տղայ մը, մէկ քանի օրուան մէջ նոր գործ մը գտաւ, Սուլթան Պազարի կեսարացի սառաֆի մը քով աշկերտութեան մտնելով, շաբաթական երկու եւ կէս մեճիտ վարձքով։ Կուռնելիոս բնականէն յարմարութիւն ունէր այդ գործին եւ իր ճարպիկութիւններուն շնորհիւ օր ըստ օրէ սկսաւ յառաջանալ. Շաբաթականը աւելցաւ եւ ասկէ զատ դուրսէն ալ դրամ շահելով, քիչ ատենուան մէջ առանձին գործ տեսնելու չափ դրամագլխի տէր եղաւ։ Երկու տարի յետոյ գործին ամէն գաղտնիքներուն տիրացած՝ ելաւ վարպետին քովէն եւ իր հաշւոյն՝ զատ սենեակ մը բանալով, ինքն իր գլխուն սեղանաւորութիւն ընել սկսաւ։

Կուռնելիոս ալ գտած էր իր ասպարէզը. քիչ ատենուան մէջ արզագիր եւ զանազան «սէնէտ»ներ խմբագրելու չափ Թուրքերէն սորվելով հրապարակին վրայ տիպար սառաֆ մը սկսաւ նկատուիլ։

Վարպետի քով աշխատած ատենը, Կուռնելիոս, իր մէկ հայրենակցին հետ, վերջին ծայր զրկանքով՝ Վէզիր Խանի մութ, խոնաւ սենեակի մը մէջ կ'ապրէր, բայց զատ խանութի տէր եղած օրէն ի վեր, Կէտիկ փաշա շնորհքով տան մը մէջ բանսիոնէր եղաւ։

Ամէն առտու, կանուխ իր գործին կ'երթար, անխոնջաբար անոր ասոր սակը կեղեքելու համար եւ իրիկունները շատ ուշ տուն կը վերադառնար։ Իր միակ զբօսանքը «արմօնիք» զարնել էր գիշերները, հացը ուտելէն յետոյ, անով ժամանակ կ'անցնէր։

Այդ տանը մէջ, իրմէ զատ այր ու կին մը կային, Վարդուկ հանըմ եւ Մերկէր աղա։ Աւելի ճիշդ ըսած պիտի ըլլանք, եթէ՝ Վարդուկ աղա ու Մերկէր հանըմ ըսէինք, որովհետեւ այրը կատարեալ մարդուկ մը, իսկ Վարդուկ, քանի մը էրիկ մարդ գրպանէն հանող տեսակէն կը պատկանէր։

Երեսունը քիչ մը անցուկ, Թուխ, միջահասակ եւ գնչուի մը չափ տաքարիւն, այդ տեսակ կինը, աղջկնութեան ժամանակէն ի վեր, իր շուրջը բաւական աղմուկ հանած՝ եւ շատ անոր բերնին մէջ բամբասանքի առարկայ դարձած էր։ Նպարավաճառի մը աշկերտին հետ իր յարուցած խոշորկէկ մէկ գայթակղութենէն յետոյ, շատեր վստահ էին որ, ալ մէկը չպիտի համարձակի զինքը կնութեան առնել։ Այդպէս խորհողներուն չարագուշակ ենթադրութիւնը պարապը ելած էր սակայն։ Տէյիրմէնճի Մերկելոս աղա, քիչ մը տարիքոտ, բայց ամէն կերպով կին մը գոհացնելու չափ դրամական վիճակը տեղը, արհեստաւոր մը, Վարդուկին սեւ, աղուոր աչքերուն կրակէն բռնկած, առանց այլ եւ այլի անոր ձեռքը խնդրած էր, եւ ժամը, պսակի ատեն, քահանային «տէ՞ր ես» հարցումին անանկ կուշտ ու կուռ «այո՛» մը պոռացած էր որ, Վարդուկը բամբասողներուն ամէնքն ալ պապանձեցնելով՝ զարմանք պատճառած էր անոնց։ Փոյթ չէ թէ. Մերկէր աղա վերջը չէր կրցած իր այդ տէր ըլլալու իրաւունքը, պէտք եղած կերպով ի գործ դնել Վարդուկի նկատմամբ։

Կուռնելիոս էֆէնտի, Մերկէր աղային տանը հաստատուելէն ի վեր, Վարդուկ հանըմ բոլորովին ինքզինքը վար դրած, քաշուած կեանք մը կը վարէր։ Շատ քիչ անգամ տանէն դուրս կ'ելլէր, ա՛ն ալ, կա՛մ եկեղեցի երթալու, եւ կամ շուկայէն տան համար պէտք եղած կարեւոր բան մը գնելու համար միայն։

Վարդուկի այս զգա՛յ ընթացքը բաւական եղած չէր սակայն չար լեզուները լռեցնելու. անոնք այն ատեն աւելի բուռն թափով մը սկսած էին գործ տեսնել, այս անգամ Կուռնելիոս էֆէնտիի անունն ալ մէջ խառնելով։ Տանը դէմը բնակող կին մը — սատանան առնէ իր մեղքը — կը պնդէր թէ, օր մը վարագոյրին ետեւէն Վարդուկ հանըմը Կուռնելիոս էֆէնտիի գիրկը տեսած է...

Այս տեսակ խօսքերը բերնէ բերան ո՛րքան տարածուին, հանգամանք մը առին որ՝ մինչեւ Մերկէր աղային ականջը հասան. բայց անիկա, փիլիսոփայօրէն խորհող մէկը, բնաւ կարեւորութիւն չը տուաւ անոնց։ Այդ խօսքերը, ամէնքն ալ, խել մը չըլթիկ կնիկներու կողմէ շինուած զրպարտութիւններ կը նկատէր, նախանձու արդիւնք։

Մերկէր աղա, ընդհակառակը, գոհ ըլլալու մէկէ աւելի պատճառներ ունէր Կուռնելիոս էֆէնտիի իրենց տանը հաստատուելէն։ Կինը, ջղային տկարութիւն ունենալով, առաջները վրան միշտ նեղութիւն կուգար եւ հոգիս ինքզինքը փողոց կը նետէր՝ քիչ մը բացուելու համար։ Գիշերները չէր կրնար հանգիստ քնանալ եւ պզտիկ պատճառէ մը բորբոքելով, տանը մէջ խօսքը պակաս չէր ըլլար մինչ։

Հիմա այս բաները ամէնքն ալ վերջացած էին. այդ երիտասարդին իրենց տանը ոտք կոխելէն ի վեր, բոլորովին փոխուած էր Վարդուկ հանըմ։ Վրան շէն բնաւորութիւն մը եկած էր եւ գիշերները, Կուռնելիոս էֆէնտի «արմօնիք» զարկած ատեն, ինքն ալ միասին կ'երգէր, եւ Մերկէր աղա, օղիին պնակէն գլուխը անցած, կնոջը այս զուարթ վիճակը տեսնելով, ուրախութենէն արբշիռ, «Եաշա՛ Կուռնելիոս էֆէնտի, եաշա՛, աւաղըմըն քատէմինի սէվէյիմ քի՛ եվիմիզէ սանք պաստալը չաքըրմըդ էյիլէշտիրտին» կ'ըսէր օղի մը եւս կոնծելով։

Այսպէս տարիներ անցան, Կուռնելիոս էֆէնտիի գործը օր ըստ օրէ ընդարձակուելով, դրամագլուխը եռապատկուած, քառապատկուած էր։ Վա՜յ այն մարդուն, որ նեղ վիճակի մէջ գտնուելով իրմէ դրամ փոխ կ'առնէր. ա՛լ անոր ճիրաններէն ազատիլը չ'ըլլար։ Կուռնելիոս, մինչեւ որ իր զոհին արեան վերջին կաթիլը չը քամէր, ձեռքէն չէր թողուր զայն։ Այսպէսով, քանի՜ «օճախ»ներ մարած, քանի՜ ընտանիքներու կործանմանը պատճառ եղած էր ան։

Իր այս անխիղճ շահատակութիւններուն շնորհիւ դիզած քանի մը հազար ոսկիները բաւական եղած էին մոռցնել տալու իր աղտոտ անցեալը եւ շատերու պատկառանք ազդելու աստիճան պատուաւոր անուն մը շինել տալու իրեն։

Մեր մէջ բարքը չի տարբեր արդէն. բաւական է որ մարդ քիչ մը դրամ ունենայ, ա՛լ ա՛յն բան կը մոռցուի։ Քանի՜ներ կան որոնց ամէնէն աղտոտ միջոցները գործածած են դրամ շահելու համար, եւ այսօր զիրենք տեսած ատեննիս չենք գիտեր ի՛նչ տեսակ յարգանքներով վերաբերուինք հետերնին։ Անոնց մէջ, խարդախութեամբ սնանկացող անպատիւներ ալ կան, անօգ թշուառներու ինչքերը, դրամները իւրացնելով, հանգիստ ապրող հրէշներ ալ կան, բայց ի՞նչ վնաս ունի, չէ՞ մի որ անոնք հիմա ոսկի ունին իրենց դրամարկղին մէջ. պատիւը մեր մէջ անով չէ՞ որ ծախու կ'առնուի։

(Շար.) Ե. ՉԱՎՈՒՇԵԱՆ

ԲԱՐԵԿԱՄԱԿԱՆ ՆԱՄԱԿԱՆԻ

Ս. ԳԻՐՔԸ ԵՒ ԻՐ ՀԵՂԻՆԱԿՆԵՐԸ

Առ. Պ. Թ. Դ.

Բ.

Ազնի՛ւ պարոն,

Հռութի գիրքը, որ այսօրուան նամակիս նիւթը պիտի կազմէ, Աստուածաշունչի ամէնէն գողտրիկ գիրքերէն մէկը ըլլալով, կ'արժէ որ ինծի հետ դուք ալ քիչ մը խորհրդածէք անոր վրայ։

Գիրքը կը պատմէ թէ Նոեմի անուն Հրեայ կին մը իր էրիկը եւ երկու որդւոց հետ Մովաբացւոց երկիրը կ'երթայ, ուր Հռութ անուն Մովաբացի աղջիկ մը իր մէկ տղուն հարսնութեան կ'առնէ. Երբ Նոեմիի էրիկը եւ տղաքը կը մեռնին Հռութ կեսրոջը հետ կը դառնայ Հրէաստան՝ հակառակ Նոեմիի մեծամիտ թոյլտուութեան ու Բեթղեհէմի մէջ կ'ամուսնանայ Բոոսի հետ, որ ազգական էր իր առջի էրկանը։ Եւ այս ամուսնութեամբ Հռութ կը ծնի։

Ովբէդ՝ Դաւիթին մեծ հայրը։ Ինչպէս գիրքին առաջին համարէն կ'երեւի, այս դէպքը պատահած է «Դատաւորաց կառավարութեան օրերը, երբ, երկրին վրայ սով կար»։ Արդ, յայտնի է թէ Դատաւորաց ժամանակ՝ Գեդէոնի օրով էր որ Մադիանացիք եօթը տարի արշաւեցին Իսրայէլի երկիրը, որոնց ընթացքը սապէս կը նկարագրէ Դատաւորաց գիրքին հեղինակը.— «Եւ լինէր իբրեւ վարէր այր Իսրայէլի, ելանէր Մադիամ եւ Ամաղէկ եւ որդիքն արեւելեայց համանէին ի վերայ նոցա... եւ ապականէին զբերս երկրին... եւ ոչ թողուին պաշար կենաց Իսրայէլի, ոչխար եւ արջառ եւ էշ։ Զի ինքեանք եւ խաշինք իւրեանց ելանէին, եւ զվրանս իւրեանց բերէին, եւ հասանէին իբրեւ զմարախ բազմութեամբ, եւ ոչ գոյր թիւ նոցա եւ ուղտուց իւրեանց. եւ հասանէին յերկիրն Իսրայէլի ապականել զնա։ Եւ աղքատացաւ Իսրայէլ յոյժ յերեսաց Մադիամու» (Դատ. Զ. 1-6)։ Ահա այս միջոցին էր միայն որ Եբրայեցիք սոսկալի սովէ մը կը տառապէին։ Ասկէց կը հաստատուի, ուրեմն, թէ Գեդէոնի օրով՝ Մադիանացւոց եօթնամեայ արշաւանքին առթիւ էր որ Նոեմի եւ իրենները գացած էին Մովաբացւոց երկիրը, ուր աւելի հանգիստ կրնային ըլլալ բնականաբար։

Թէ այս գիրքը ե՞րբ եւ ո՞րկէ գրուեցաւ՝ ստոյգ տեղեկութիւն մը չունինք, սակայն եբրայական աւանդութիւնը՝ Դատաւորաց գիրքին հետ՝ Սամուէլի կ'ընծայէ զայն։ Այս կարծիքը հաստատող ներքին ապացոյցներ շատ կան։

Ինչպէս ըսի, Հռութի պատմութիւնը Դատաւորաց գիրքին ժամանակին կը վերաբերի, եւ գրեթէ յաւելուած մըն է այդ հեղինակութեան, թո՛ղ թէ արդէն մինչեւ հայրերէն ոմանք Հռութի գիրքը Դատաւորաց գիրքին հետ իբրեւ մէկ հեղինակութիւն մը ընդունած են։ Բայց կ'երեւի թէ այդ պատմութիւնը անջատ կերպով գրելով հեղինակը նպատակ ունէր Դաւիթի սերունդը, ազգահամարը ներկայացնել։

Ասկէ զատ՝ լեզուաբանական տեսակէտով ալ կ'ապացուցուի թէ Հռութի գիրքին եւ Դատաւորաց ու Ա. Թագաւորութեանց գիրքերուն հեղինակը միեւնոյն մարդն է կամ միեւնոյն մարդուն առաջնորդութիւնով եղած են։ Եւ քանի որ եբրայական ճշգրիտ աւանդութիւնը կը հաստատէ թէ այդ գիրքերը Սամուէլի գործերն են եւ այդ աւանդութեան կը համաձայնին այս գիրքերուն ժամանակագրական ներքին ապացոյցներն ու լեզուագիտական բաղդատութիւնը, այլ եւս պնդելու հարկ չկայ թէ անոնք վաւերական չեն կրնար համարուիլ, թո՛ղ թէ անոնց արժանահաւատութեան փաստերը իրենց մէջ կը գտնուին արդէն։

Հռութի գիրքը մեծ կարեւորութիւն մը կը ստանայ եւ միշտ արժէքաւոր կը մնայ, որովհետեւ իր մէջ կը պարունակէ անանկ կէտեր որ ուրիշ գրուածներու լուսաբանութիւնը կրնայ սպասել։ Այս գրքոյկին մէջ կը գտնուին հին ժամանակի Եբրայեցի ժողովուրդին կարգ մը ըմբռնումները, սովորոյթները եւ Մովսիսական օրէնքի մասին ունեցած հասկացողութեան արտայայտութիւնը, որով, մինչեւ մէկ աստիճան, դիւրացած կ'ըլլայ այն ատենի պատմութեան կամ գրուածներու պարզաբանութիւնը։

Այսպէս Հռութի պատմութիւնը կը ցուցնէ թէ Եբրայեցիներուն մէջ ո՛րքան արմատացած էր Մովսէսի տուած օրէնքներուն ամէնէն փոքրիկն անգամ, կը ցուցնէ թէ այդ օրէնքները ի՛նչ տեսակ ժողովուրդ մը կազմակերպած էին։

Յայտնի կ'երեւի անկէ թէ, Մովսիսական օրէնքներու ազդեցութիւնովը, երկրագործ ժողովուրդ մը եղած էին Հրեաները։ Ամուսնական կապակցութիւններու մէջ աւելի ազատ, աւելի մեղմ էին քան միւս բոլոր ժողովուրդները, սակայն անոնցմէ աւելի սեղմ եւ աւելի շրջանակուած՝ իրենք իրենց մէջ՝ միշտ անջատ մնալու օտար հաստատութիւններէն եւ չխառնուելու անոնց հետ։ Ամուսնութիւնը, ուրիշ ամէն օրէնսդրութենէ աւելի, Քրիստոնէութեան նախակարապետ քայլերուն, այն է Մովսիսական օրէնսդրութեան մէջ, քիչ մը բարձրացած կ'երեւի եւ նուիրական նպատակի մը դրոշմովը սրբագրուած։ Եբրայեցիք, հաւատարիմ իրենց օրէնքներուն, ամուսնութիւնը կը նկատէին իբրեւ միջոց իրենց սերունդին՝ ցեղերուն պահպանումին, որուն որոշ մէկ բաժանումէն կը սպասուէր Մեսիան։

Հռութի նկարագիրը, որ կը գտնուի այս գրքոյկին մէջ, հիանալի է արդարեւ։ Երեւակայեցէք կռապաշտ կին մը որ զրկուած իր էրիկէն, զուրկ ամէն կերպ ճոխութիւններէ, մանկութենէն սկսեալ կռապաշտութեան մէջ սնած՝ մեծցած, ոտնակոխ ընելով հայրենի բոլոր ըմբռնումները, սովորոյթները, նախապաշարումները եւ իր ծնողաց ու իրեն սիրած աստուածները։ Կ'երթայ իր պառաւ ու թշուառ կեսրոջը հետ՝ փոխանակ իր ներոջը պէս ետ դառնալու, թողելու իր կեսուրը, կ'ըսէ լրջութեամբ. «Մի՛ բռնադատեր զիս թողուլ զքեզ եւ դառնալ ի քէն, զի ուր դու երթայցես՝ երթայց, եւ ուր հանգչիցիս՝ հանգեայց. ժողովուրդ քո՝ ժողովուրդ իմ, եւ Աստուած քո՝ Աստուած իմ (Հռութ, Ա. 16)։» Եւ յանուն Աստուծոյ երդում ալ կ'ընէ իր սկզբունքներուն կատարելութեանն իբր ապացոյց։ Ի՜նչ վսեմ եւ ի՜նչ կորովի արտայայտութիւն անոր գեղջուկ բայց զարգացած սիրտին։

Հռութի եւ Ռախաբի նման կռապաշտ կիներ Հրեայ ժողովուրդին մէջ ընդունուելով այսպէս եւ մեծ բազմութեան մը նախամայրերն ըլլալով միջոց մըն էին, անշուշտ, Եբրայեցիներուն մէջ արմատանալու ապագայ մեծ յայտնութեան՝ Քրիստոնէութեան նախակարապետ մարդասիրական գաղափարները։

Այս գրքոյկը Դաւիթի ազգաբանութեան տեսակէտով ալ կարեւոր է, բնականաբար, որմէ պիտի սերէր «Յուդայի Առիւծը՝ Արդարութեան Արեգակը»։

Առանց երկարաբանելու՝ սա ալ ըսեմ թէ Սամուէլ իր այս գիրքերուն մէջ կ'երեւի կուռ համառօտաբան, բայց ճշգրիտ պատկերացնող մը։ Իր լեզուն շատ պարզ

«ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի ԹԵՐԹՕՆԸ (27)

ԲԻՒԷՐ ՄԱԷԼ

ՍԻՐՈՅ ԱՆՏԱՌԸ

ԱՌԱՋԻՆ ՄԱՍ

ԱՆՁԿՈՒԹԵԱՆ ՄԷՋ

Դ.

ՀԱՆՐԻ ԿԻՒՅՈՆ

— Ինչ երեւոյթներու վրայ կը հիմնէք ձեր սուգալից խօսքերը։

— Ամէն բանի վրայ։ Նախ երկու հակառակորդներու բնաւորութեանց անհաշտութեան վրայ... պատասխանեց Արման խնդալով։ — Ես կը ճանչնամ տիկին տը Բէրհուարնը։ Շատ ազնիւ ու պատուական աղջիկ մըն է։ Նոյնքան սրտի ու մտքի տէր է որքան գեղեցկութեան։ Կը բաւէ ըսել թէ բացի անհաւանելի պարագաներէ, որոնց մասին չէ կարելի գուշակութիւն ընել, երբեք չպիտի ամուսնանայ այդ դժոխային Պրիւլէին հետ։

Կիւյոն ներքնապէս կ'ըմբոշխնէր նորատի աղջկան ընծայուած այդ գովեստը, նոյնքան անշահախնդրութեամբ որքան ինքնաբերաբար արտայայտուած։ Այդ գովեստը կը համապատասխանէր Իվօնի արժանիքներուն վրայ կազմուած իր գաղափարին, այն օրը երբ իր աչքերը դիւթուած էին անոր գեղեցկութենէն։ Ներքնապէս կը հրճուէր, այդքան լաւ դատած ըլլալուն համար, ինքզինքը մեղադրելով հանդերձ որ պահ մը կասկածած էր նորատի աղջկան նկարագրին վրայ։

Այն ատեն թաքուն տենչ մը ծնունդ կ'առնէր անոր մէջ. միջամուխ ըլլալ այդ կեանքին, ազատարարի դեր կատարել, նորատի աղջիկը զերծ կացուցանել մօրը խնամակալութենէն, ինչպէս նաեւ այն ահռելի պարտաւորութենէն՝ որ ուսերուն վրայ կը ծանրանար։

Բայց նկատում մը կը վարանեցնէր զինքը։

Նախ ի՛նչ հանգամանքով եւ ի՛նչ պատրուակով իրաւունք ունէր միջամտելու։ Չէր ճանչնար Իվօնը եւ չէր ճանչցուեր այս վերջինին կողմէ։ Թէեւ ինք վստահ էր սիրելուն վրայ, բայց տակաւին պատճառ մը չէր որ փոխադարձաբար սիրուէր մանկամարդ աղջկան կողմէ։ Իվօնի երկչոտ նայուածքին մէջ համակրութիւն նշմարած էր իրեն նկատմամբ։ Վստա՞հ էր խաբուած չըլլալուն համար։ Վերջին անգամ Բանթեա ժայռին վրայ զայն տեսած ատեն վերանորոգուած էր այդ տպաւորութիւնը. ի՞նչ միջոց ունէր, սակայն ճշդութիւնը ստուգելու համար։

Երկրորդ պատճառը ի՛նչ պատրուակ գտնելու էր։

Տակաւին բան մը չէր գիտեր տիկին Բէրհուարնի ու անոր կեանքին խորհրդաւոր գաղտնիքներուն նկատմամբ։ Արման Ռէնկօ շատ տարտամ ակնարկութիւն մը ըրած էր այդ մասին։

Հետեւաբար, ա եւ է ծրագիր որոշելէ առաջ, պէտք էր խօսեցնել Արմանը եւ լրացուցիչ տեղեկութիւններ քաղել անկէ։ Բայց արդէն իսկ Արման պաշտօնին գլուխը անցած էր Մուէքի մէջ։ Ցուրտը խստացած էր, մեկնումին հետեւեալ օրն իսկ. ուստի հարկ եղած էր շոգիին դիմել, կարելի եղածին չափ շուտ անցնելու համար Պրըթանիի հրուանդանները։ Մուէք շոգեպինդ կը յառաջանար Ովկէանոսին վրայէն, Պորթուգալի հիւսիսային կողմը հասնելով։ Այսպէս շաբաթ մը անցաւ. Արման եւ Հանրի չէին վերսկսած իրենց խօսակցութիւնը։

Բայց երբ Թրաֆալկարի գլուխը հասան, արեւմտեան հովը երեւան ելաւ, վանելով հիւսիսային սառուցիկ հովը, ինչ որ զբօսանուին նպաստեց՝ Ճիպրալթարի նեղուցէն ներս մտնելու։

Այն օրն իսկ երբ Քատիքսի դիմացէն անցաւ Մուէք, Կիւյոն հրամայեց մարել լոյսերը եւ սկսաւ առագաստով նաւարկել։

Միջերկրականի մէջ կը գտնուէր նաւը. կլիմային գաղջ ազդեցութիւնները կը թոյլատրէին խօսակցութիւններ ունենալ կամրջակին վրայ, նոյն իսկ գիշեր ատեն։

Ուստի Հանրի առիթէն օգուտ քաղեց, զոր իրեն կ'ընծայէր տիկին Ռէնկոյի կողմէ իր զաւկին՝ ղրկուած նամակ մը։ Այս վերջինը ստացած էր նամակը Բալմայի մէջ, ուր Մուէք կանգ առած էր։

Խանութպանուհին, ամէն մայրերու սովորական եղող քաղցր շաղակրատութենէն յետոյ, կը խնդրէր իր զաւկէն երկար նամակ մը գրել՝ իրեն ու Մարի-Ժաննի ուղղուած, ինքն ալ խոստանալով ոչ նուազ երկար նամակ մը՝ մանկամարդ աղջկան կողմէ գրուած։ Յետոյ տեղւոյն անցքերը կը պատմէր, Բարեզ դառնալը կ'իմացնէր, իր փոքր առեւտուրով զբաղելու համար։ Նաեւ կը յորդորէր Արմանը՝ փութացնելու իր ամուսնութեան գործը, եւ ասոր համար բնաւ առիթը չփախցնել պարոն Հանրիի յիշեցնելու իր տուած խոստումը, որբեւեւիին ձեռքը խնդրելու մասին։

— Կը տեսնէք որ մայրիկը անխոնջ է, ըսաւ Արման զուարթօրէն։ Միշտ նոյն բանին վրայ կը խօսի։

Նամակը Կիւյոնի երկարելով ուշադրութիւնը հրաւիրեց անոր մէկ հատուածին վրայ։

— «Զաւակս, կը գրէր այրին, պէտք է [illegible], որովհետեւ շատ մը անշահ գործեր կը կատարուին Պուա-տ'Ամուրի մէջ։ Մարի-Ժանն ինծի կը պատմէր այս ամէնը, ձեր մեկնումէն քանի մը օր յետոյ։ Կ'երեւայ թէ նոտարը նորէն խենթութիւններ ըրած է եւ ասոր ապացոյցը սա է թէ Իվօն բոլորովին յուսահատած է։ Եթէ երբեք այդ մարդը Պուա-տ'Ամուրի վրայ դնէ իր ձեռքը, ամէնուն համար ալ լրումն դժբաղդութեան պիտի ըլլայ անիկա, թէ՛ մեր եւ թէ մեր բարեկամներուն համար։»

Այդ պարբերութիւնը իսկոյն ուշադրութիւնը գրաւեց Հանրի Կիւյոնի։

— Ի՞նչ ըսել կ'ուզէ ձեր մայրը, սիրելի բարեկամս, հարցուց Կիւյոն։ Նո՞ր պատահելիքներու տակ կը գտնուի Բէրհուարն ընտանիքը։

— Կ'երեւայ թէ այնպէս ըլլալու է, այնքան անշահ մարդ մըն է այդ նոտարը։

— Բայց ձեր ըսածին նայելով, անշահ մարդ մը ըլլալէ աւելի անիրաւագործ մըն է։

— Շատ բան չեմ կրնար ըսել անոր վրայ, որովհետեւ ճշմարտութիւնը սա է որ մեծ բան մը չեմ գիտեր։ Ինչ որ կ'ըսեմ ձեզի՝ ուրիշներէ իմացած եմ։

(Շարունակելի

է։ Բացատրութիւնները անսեթեւեթ են՝ երբայական նոր ու գեղեցիկ ոճեր կը գործածէ երբեմն. Եբրայեցի լեզուին ասկեղծութեան թէեւ ոչ առաջիններէն բայց նուազ բարձր դիրք մը չէ որ կը գրաւեն իր այս հեղինակութիւնները։ Մասնաւորապէս իր ժամանակի ժողովրդեան վարքին, բարքին ու սովորոյթներուն համառօտ բայց լեցուն թանգարանն են անոնք։

Ուրեմն մենք ալ, լուրջ քննադատներու հետ միակամ ընդունինք թէ Սամուէլի այս երկու երկասիրութիւններուն եւ մասնաւորապէս Հռութի գիրքին գողտրիկ նկարագրին ու անոր ներքին արժանիքին վրայ հիանալ կը մնայ մեզի, ինչ որ ամէնէն խռանդոտ հակառակորդներն անգամ ըրած են ակամայ։

ԳԻՈՐԳ

Արտաքին Լուրեր

ՊԱՏԵՐԱԶՄ

ՌՈՒՍԻՈՅ ԵՒ ՃԱՊՈՆԻ ՄԻՋԵՒ

Պատերազմի գործողութիւնները.— Հեռագրական թելեր.— Ուաշինկթընի ռուս դեսպանը.— Գրաւուած նաւերը.— Ճաբոնի վնասները.— Մանչուրիոյ մէջ.— Ռուսիոյ մէջ.— Ճաբոնի ու Քորէայի դաշնադրութիւնը.— Չին.— Մ. Նահանգները.— Ճաբոնի կողմէ Ռուսիոյ տրուած պատասխանը։

Բեդերսպուրկ, 2 մարտ.— Նովօսթիի մասնաւոր թղթակիցը Մուքտէնէն մարտ 1 թուականով կը հեռագրէ թէ Ճաբոնները նոր յարձակում մը չեն փորձած Բորթ-Արթուրի դէմ։ Նոյն թղթակիցը կը յորէ թէ վերջին փորձերու ձախողումները գէշ տպաւորութիւն մը ըրած են Ճաբոնի մէջ։ Վլատիվոսթոք պաշարուած է ձիւնէ ու սառոյցներէ։ Քաղաքը շատ հանդարտ է։ Ուտելիքները չափազանց սուղ են։ Ասքոլտ յածանաւին հրամանատար Ռայկէնշթայն գնդապետին վերջնականապէս յանձնուած է Վլատիվոսթոքի նաւարաժնին հրամանատարութիւնը։ Ռուս կառավարութիւնը Լիպաույի մէջ վար դրուելու հարիւր ձիեր՝ որոնք Անգլիա պիտի տարուէին եւ Ճաբոնի հաշւոյն գնուած էին։ Մաքարով ծովակալը վերջերս Մուքտէն կը սպասուի։

— Պաշտօնական տեղեկութիւնները պատերազմական որ եւ է տեղեկութիւն չեն յիշատակեր փետրուար 26ի ուրբաթ օրուընէ ի վեր. Նաեւ չեն խօսիր կիրակի օրը կատարուած ռմբակոծութեան մը վրայ, որու միջոցին Ճաբոնները մեծ վնասուած ըլլան, ինչպէս ծանուցին գործակալութեանց հեռագիրները։ Սպայակոյտին տեղեկութեանց դիւանէն յայտարարեցին թէ լուր չկայ։ Խօսակցութեանց մէջ, սակայն, կարելի կը նկատուի որ փոքր ընդհարումներ կատարուած ըլլան։ Ցաւալի կը նկատուի նաեւ թէ Ճաբոնները փորձած ըլլան ցամաք ելլել Բորթ-Արթուրի հրուանդանին երկու կողմերը, որպէսզի ցամաքէն ալ յարձակին միեւնոյն ժամանակ մարտանաւերու միջոցաւ ծովի կողմէն ալ յարձակելով։ Փոթորիկը կրցաւ յետաձգել այդ ծրագրին գործադրութիւնը։

— Բորթ-Արթուրէն կը հեռագրեն թէ քանի Չինացիներ ձերբակալուեր են գիշերային նշաններ տուած ըլլալնուն համար Ճաբոններուն։

— Ռուսաց Ինվալիտ կը հրատարակէ Օմսքէն Սախարովին զօրավարին կողմէ պատերազմական նախարարութեան ուղղուած հետեւեալ հեռագիրը.— «Ներկայ ճամբորդութեանս միջոցին քանի մը զօրախումբեր տեսայ եւ կրցայ հաստատել թէ զինուորական տարազումները մեծ կանոնաւորութեամբ կը կատարուին եւ թէ զինուորները լաւ հագուած ու պատսպարուած են ցուրտին դէմ։ Չելեաբինսքի զինուորական շրջանակին հրամանատարը այդ մասին խիստ հսկողութիւն մը կը կատարէ այժմ համոզուելով թէ զինուորները լաւ հագուած են»։

Ուաշինկթըն.— Ռուսիոյ դեսպան Քասինի կոմսը խնդրեց Մ. Նահանգաց արտաքին գործոց նախարար Պ. Հէյէն բացատրութիւններ տալ Ճաբոնի եւ Կաւամ կղզին (Փիլիպպեանները) մէջտեղ հեռագրական ընդծովեայ թելին համար։ Պ. Հէյ պատասխանեց թէ մինչեւ հիմա արտօնութեան նկատմամբ որ եւ է խնդիր մատուցուած չէ իր պաշտօնատանն, ինչ որ ցոյց կու տայ թէ առայժմ այդ տեսակ պահանջում մը պիտի չընդունուի։ Պ. Հէյ ու Քասինի կոմսը յետոյ տեսակցեցան ամերիկեան լրագիրներու անպատեհ ընթացքին վրայ՝ Ռուսիոյ հանդէպ։

— Ուաշինկթընի ռուս դեսպանը, օրագրողի մը հետ տեսակցած պահուն, սա յայտարարութիւնը ըրաւ.

«Ռուս ժողովուրդը չի հասկնար թէ ամերիկեան լրագիրները ինչու կը կը յարձակին Ռուսիոյ դէմ. ես ալ կ'ուզեմ գիտնալ ատոր պատճառը։ Այդ ընթացքը արդարացնելու համար մինչեւ հիմա ցոյց տրուած պատճառներէն մէկը այն թէ Մ. Նահանգները դժգոհ են Ռուսիայէն՝ Մանչուրիայէն չհեռանալուն համար։ Կառավարութիւնս անկեղծօրէն կը յուսար թէ կարելի պիտի ըլլայ իր զինուորները ետ քաշել, սակայն այդ կողմերուն մէջ մեր գերակշիռ ու մասնաւոր կացութիւնը փրկելու համար, կացութիւն մը զոր ճանչցած են բոլոր տէրութիւնները, անկարելի եղաւ Մանչուրիայէն մեր հեռացումը, առանց վտանգելու։ Երբ Չին հարկ եղած միջոցները ձեռք առնէ Մանչուրիոյ մէջ մեր օրինաւոր շահերուն պաշտպանութեան համար, այն ատեն պիտի կրնանք գործադրել մեր նախնական ծրագիրները։ Արդէն օրինակներ ալ կան զորս աւելորդ է թուել. ազգ մը ծանուցած ըլլալով որ անկեղծօրէն մտադիր է հեռանալ իր գրաւած մէկ տեղէն, պարտաւորուեցաւ անակնկալ պարագաներու բերմամբ չկատարել իր խոստումը»։

Քասինի կոմսը շնորհակալութիւն յայտնեց ամերիկեան Կարմիր Խաչին առաջարկութեանը՝ հիւանդապահներ ղրկելու պատերազմի դաշտը, բայց մերժեց այդ առաջարկութիւնը։

Շանկայ.— Ճաբոնի գրաւմանց դատարանը օրինաւորապէս գրաւեալ հռչակեց ռուսական Մուքտէն, Ակրուն, Ռոսիա, Քորէկ եւ ուրիշ երկու շոգենաւեր։ Ամիս մը պայմանաժամ տրուած է ատոնց տէրերուն, իրենց պահանջումները ներկայացնելու համար։ Առաջին երեք նաւերուն համար կ'ըսուի թէ յարաբերութեանց խզումը իմացած չէին եւ թէ պատերազմի հրատարակութիւններէն առաջ գրաւուած են։

Լոնտոն.— Բորթ-Արթուրէն պաշտօնապէս կը ծանուցուի թէ ջուրերը իջած պահուն նաւահանգիստին մէջ ճաբոնական թորփիլանաւակ մը գտնուեր է ընկղմած։ Շանկայէն մարտ 1 թուականով կը հեռագրեն Տէյլի Քրոնիքլի թէ տեղւոյն ռուսական գործակալին հաղորդած տեղեկութեանը նայելով, այդ թորփիլանաւակէն զատ Բորթ-Արթուրի նաւահանգիստին մէջ գտնուեր են Ուիթհէտի վեց թորփիլներ զորս Ճաբոնները արձակած էին փետր. 27ի յարձակումին ատեն, եւ որոնք պայթած չէին։ Ասոնք, քարիւղ եւ այլն գտնուած են ճաբոնական այն նաւերուն մէջ որոնք Բորթ-Արթուրի նաւահանգիստին մուտքը պիտի փակէին, բայց տակաւին չմտած ընկղմեցան։ Այդ նաւերուն մէջ գտնուած դիւրավառ նիւթերը բոնկելով հրդեհ առաջ պիտի գար եւ նոյն իսկ նաւահանգիստն ալ պիտի բոնկէր։

— Նակազաքիէն կը հեռագրեն մարտ 1 թուականով թէ ճաբոնական Բույէ-Մառու հիւանդանոց-նաւը Բորթ-Արթուրէն Սասէպօ ժամաներ է ճաբոնցի 71 վիրաւորներով, որոնց վէրքը ծանր է։ Այդ վիրաւորները կ'ըսեն թէ պատերազմելու կարող վիճակի մէջ ռուսաց տասնչորս մարտանաւեր միայն կան։ Բորթ-Արթուրի մէջ ընկղմած նաւերուն մեքենավարները որոնք վիրաւոր՝ Սասէպօ ժամանած են, թէ կ'ըսեն իրենց նաւերը ընկղմած են ելեկտրական թելերու միջոցաւ զոր կը շարժէին ճաբոնական թորփիլանաւակները։

Ին-Քեու.— Լիաօ-Եանկ որ հիմա Ռուսիոյ զինուորական մեծ դիրքն է, բրական բանակատեղի մը վերածուած է։ Զինուորական իշխանութիւնները երեք քառակուսի մղոն տեղ մը իրենց սեփականութեան ցուցած եւ չորս կողմը փակած են. Այդ շրջափակին մէջ կը գտնուին երկաթուղիին յարակից մթերանոցները։ Ռուսները նաեւ զինուորական ամուր բանակատեղ մը ունին հազար տարաւոր տարածութեամբ՝ Հայ-Չենկի մէջ։

Բեդերսպուրկ.— Քուրոբաթքին զօրավարը որ Թորոգօ գացած էր իր մօրը ու եղբօրը հրաժեշտ տալու, այս առտու Բեդերսպուրկ դարձաւ։ Զօրավարը քանի մը օր մնացած էր իր ընտանեկան յարկին մէջ։ Մայրը որ 70 տարեկան է, իր զաւակին հետ եկեղեցի գացեր է, ուր զոհաբանական աղօթքներ կարդացուեր են։ Նիքոլա կայսրը, Քուրոբաթքին զօրավարին մեկնելէն առաջ, [illegible] հրամանատար Փրէտէրիքս զօրավարին միջոցաւ ծանուցած էր Քուրոբաթքին զօրավարին թէ կատարեալ վստահութիւն ունի վրան։

— Ռուսիոյ ծովային նախարարութիւնը Բեդերսպուրկի մետաղագործական գործարանին յանձնարարեց Ռէվէլքէի դրութեամբ ընդծովեայ վեց շոգենաւեր, որոնց պայմանաժամ մը մէջ յանձնելի։

Լոնտոն.— Ճաբոնի եւ Քորէայի միջեւ կնքուած դաշնադրութեան համաձայն, Սէուլի ճաբոնական դեսպանը ծանոյց Քորէայի կառավարութեան թէ Ճաբոն որոշած է Սէուլէն Վի-Ճու երկաթուղիի գիծը շինել զինուորական պէտքերու համար, եւ թէ շինութիւնները քիչ ատենէն պիտի սկսին։ Ճարտարագէտներ ու երկրաչափներ Թոքիոյէն ճամբայ ելան դէպի Սէուլ։

— Բեդերսպուրկի արտաքին գործոց պաշտօնատանին ասիական ճիւղին մէջ Ճաբոնի ու Քորէայի դաշնադրութեան համար կ'ըսուի թէ ռուս կառավարութիւնը միշտ յարաբերութեան մէջ է Քորէայի ներկայացուցիչներուն եւ դիւանագիտական գործակատարներուն հետ, թէեւ Քորէա թոյլ տուաւ որ Ճաբոն բռնաբարէ իր չէզոքութիւնը։ Սէուլի կառավարութեան այդ ընթացքը կը վերագրուի իր տկարութեանը, բայց նոյն իսկ այդ ընթացքին հետեւանքով Ռուսիա այնպէս կը նկատէ թէ իրաւունք ունի չճանչնալ Քորէայի կառավարութեան գործերը որոնք կրնան հակառակ ըլլալ իր շահերուն, ինչ որ ալ ըլլայ, սակայն, Քորէայի անկախութիւնը միշտ գոյութիւն ունի օրինաւորապէս։

— Շանկայէն կը հեռագրեն Տէյլի Մէյլի թէ Չին ալ մտադիր պատերազմի պիտի մասնակցի։ Անընդհատ զինուոր կը ղրկուի դէպի հիւսիս։ Դիլտաւոր նաւարաններուն մէջ անընդհատ աշխատութիւն մը կը տիրէ։ Փոխարքայն հրամայեց պատերազմական վիճակի մէջ դնել Եանկ-Ձէի նաւարաժինը։

Ուաշինկթըն.— Արտաքին գործոց նախարար Պ. Հէյ, երէկ, երկար տեսակցութիւն մը ունեցաւ Անգլիոյ դեսպանին հետ, Նախարարաց Խորհուրդին գումարումէն առաջ։ Տեսակցութեան առարկան էր Ռուսիոյ յայտարարութիւնը՝ պատերազմի արգիլեալ նիւթերուն նկատմամբ։ Այդ եւ ուրիշ խնդիրներու համար հոս այնպէս կը նկատուի թէ սերտ ու կենսական վերաբերութիւն մը ունին անգլիախօս երկու ազգերուն շահերուն հետ Ծայրագոյն Արեւելքի մէջ, վասնզի Ռուսիա այդ երկուքէն ալ կը կասկածի։ Ուրեմն անհրաժեշտ է որ Լոնտոնի եւ Ուաշինկթընի կառավարութիւնները կատարելապէս համաձայնին՝ իրենց պարտականութեանցը մասին երբեւէ չէզոք։ Երկու կառավարութիւնները հաստատապէս որոշած են ներկայ պատերազմին մէջ կատարելապէս չէզոք մնալ, առանց թերանալու իրենց շահերուն պաշտպանութեանը մէջ, երբ առիթը ներկայանայ։

— Նիւ-Եորքէն կը հեռագրեն թէ Ռուսիոյ մասին Մ. Նահանգաց հետեւած անհամակիր ընթացքը մեծապէս կ'ազդէ երկու երկիրներու առեւտրական յարաբերութեանց վրայ։ Պատերազմէն առաջ կնքուած պայմանագրութիւնները ջնջուած են. ամերիկեան առեւտրական տուները կը ծանուցանեն թէ Ռուսիոյ մէջ իրենց ունեցած ներկայացուցիչները մեծ դժուարութիւն կը քաշեն ապրանք ծախելու համար։

— Մոսկուայի ամերիկեան հիւպատոսը կը հեռագրէ թէ Մ. Նահանգաց կառավարութիւնը եթէ միջոցներ ձեռք չառնէ Ռուսիոյ մէջ առաջ եկած տպաւորութիւնը անհետացնելու, ամերիկեան վաճառականները ու ճարտարագործները քաշուելէ եւ ասպարէզը իրենց գերման մրցակիցներուն թողելէ զատ ուրիշ բան մը պիտի չկրնան ընել։

Լոնտոն.— Ճաբոնի դեսպանատունը լրագիրներուն հաղորդեց Ճաբոնի կառավարութեան պատասխանը զոր կուտայ Լամստորֆի կոմսին փետրուար 18 ու 20 թուականով շրջաբերականներուն, որոնցմով ռուս կառավարութիւնը կ'ամբաստանէր Ճաբոնը թէ նենգութեամբ եւ առանց վերջնագրի ու պատերազմի յայտարարութեան, Ռուսիոյ վրայ յարձակած է, որ խաղաղութեան փափաքող էր։ Լամստորֆի կոմսին շրջաբերականները կ'ըսէին.— «Ճաբոն պատերազմի իր յայտարարութիւնը փետրուար 11էն՝ այսինքն մարտանաւերու եւ առեւտրական շոգենաւերու դէմ կատարած անարդարանալի յարձակումներէն երեք օր ետքը հրատարակելով, ամօթալի կերպով բռնաբարած է միջազգային իրաւանց սկզբունքները։» Ճաբոնի կառավարութիւնը կը պատասխանէ թէ ամենէն առաջ դիւրին է հասկնալ որ Ռուսիա խաղաղութեան փափաքող չէր, վասն զի բանակցութեանց պահուն չէր ուզեր հաշտարար եղանակով մը ընդունիլ Ճաբոնի առաջարկութիւնները. միւս կողմէ, խնդրոյն կարգադրութիւնը առանց պատճառի յետաձգելով, փութով ցամաքային ու ծովային ուժեր կը համախմբէր Ծայրագոյն Արեւելքի մէջ։ Ճաբոնի պատասխանը յետոյ կը թուէ Ռուսիոյ զինուորական պատրաստութիւնները, մարտանաւերու Ծայրագոյն Արեւելք ղրկուիլը, յունիս 29էն ի վեր ցամաքային զինուորներուն վրայ քառասուն հազար հոգի աւելնալը եւ Վլատիվոսթոքի, Բորթ-Արթուրի, Հունչանի ու ռազմագիտական ուրիշ կէտերու ամրացումը։ Ճաբոնական պատասխանը կ'ըսէ թէ այդ կարգի լրջութեանց հանդէպ ա՛լ կրնայ ըսել թէ Ռուսիա պատերազմական մտադրութիւններ չունէր եւ կամ թէ պատերազմի պատրաստ չէր։ Ճաբոնի պատասխանը կը յաւելու թէ վերջնագիր մը կամ պատերազմի յայտարարութիւն մը անհրաժեշտ չէր, վասն զի փետրուար 6ին երբ Բեդերսպուրկի ճաբոնական դեսպանը ծանոյց Լամստորֆի կոմսին թէ յարաբերութիւնները խզուած են, միանգամայն յայտարարեց թէ Ճաբոն իր հարկ դատած միջոցները ձեռք պիտի առնէ, ինչ որ թշնամութեանց սկսիլը կը նշանակէ։

Մոսկուա.— (Թայմզի թղթակցէն). Ռուսիոյ մէջ հետզհետէ մտահոգութիւն կը տիրէ, այն հաւանականութեան համար թէ հարկ պիտի ըլլայ դիմադրել դեղին ցեղին հաւաքական պաշարին, հակառակ Չինու ու Քորէայի յայտարարութեան թէ չէզոք պիտի մնան։ Ռուսիոյ մէջ ընդհանրութեամբ կը սպասուի ռուսական կարեւոր յաջողութեան մը լուրին, սակայն մեծ վհատութիւն մը չկայ։ Վերապահութեամբ կ'ընդունուի այն լուրը թէ առջի օրը Բորթ-Արթուրի մէջ ճակատամարտ մը կատարուած եւ ճաբոնական զրահաւոր մը ընկղմած է։ Ռուսական զինուորական իշխանութիւնները պաշտօնապէս չհաստատեցին այդ լուրը։

— Վարշաւիոյ զինուորական շրջանակին ճիւղին ենթասպաները ու զինուորները ծանուցին հրամանատարին թէ իրենց օրական հացին մէկ մասը կը թողուն՝ իբրեւ մասնակցութիւն մը պատերազմի հանգանակութեան, քանի որ իրենք Ծայրագոյն Արեւելք չեն կրնար երթալ անձամբ ծառայելու։

ԵՐԵԿՈՒԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ԲԱՐԻԶ, 5 մարտ.— Մաթենի մասնաւոր թղթակիցը Խարբինէն կը հեռագրէ թէ Չինացիները զինուոր կը համախմբեն Մուքտէնի արեւմտեան կողմը, ինչ որ մեծ կասկած կը ներշնչէ, հակառակ չինական կառավարութեան տուած կրկնակի ապահովութիւններուն թէ չէզոք պիտի մնայ։ Ժողովուրդը կը կարծէ թէ Ճաբոնցիները ականներ զետեղած են Բորթ-Արթուրի առջեւ եւ թէ պիտի փորձեն անոր գիտցող մարդիկ մտնել հոն, այդ ականները պայթեցնելու համար։

ԲԵՏԵՐՍՊՈՒՐԿ.— Բֆլուէկ զօրավարը երեկուան թուականով կը հեռագրէ թէ ամէն բան հանդարտ է Բորթ-Արթուրի եւ Ին-Քեուի մէջ։ Ճաբոնական նաւատորմը չի տեսնուիր դեռ։

— Ռուսական երկու թորփիլանաւեր Սասայի ծոցը հասան։

ԲԵՏԵՐՍՊՈՒՐԿ.— Ծայրագոյն Արեւելքի ռուսական նաւատորմին նոր հրամանատարը՝ ծովակալ Մաքարով Խարպին հասաւ եւ խանդավառութեամբ ընդունուեցաւ։

ԼՈՆՏՈՆ.— Մանչուրիայէն հասած լուրերը կ'ըսեն թէ ուտեստեղէններու գինը մեծապէս վեր ելեր է նորէն։

— Ճաբոնի երեսփոխանական ընտրութիւններուն մէջ կառավարութիւնը ստուար մեծամասնութիւն շահեցաւ։ Նոր Խորհրդարանին նստաշրջանը պիտի տեւէ մարտ 18էն 28, ուրկէ վերջը Միքատոն վերջնապէս Թոքիօ պիտի հաստատուի։

ԲԱՐԻԶ.— Վճռաբեկ Ատեանը ընդունելի գտաւ Տրէյֆիւսի վերաքննութեան խնդիրը եւ որոշեց յաւելուածական քննութիւն մը կատարել։

ՊԵՐԼԻՆ.— Վալտերզէ մարէշալը, որ չինական դէպքերուն ատեն դաշնակից զօրքերուն կը հրամայէր, մեռաւ այս առտու։ Ծնած էր 1832ին։

ՊԷՇԹԱ.— Նախարարապետ Թիցա կոմսը այսօր Երեսփ. Ժողովին ներկայացուց Ժողովին նոր կանոնագրութեան ծրագիրը։ Նոր կանոնագիրը ի մէջ այլոց կը տրամադրէ թէ Ժողովին ատենապետը կրնայ ժողովասրահէն արտաքսել այն երեսփոխանը որ կը խանգարէ վիճաբանութիւնը կամ չի հնազանդիր իր հրամաններուն։ Այս յօդուածը ծափերով ընդունուեցաւ ազատական կուսակցութեան կողմէ, իսկ ձախակողմեան երեսփոխանները բուռն կերպով բողոքեցին։ Քոշութի կուսակցութիւնը որոշեց ուժգնապէս մաքառիլ առաջարկուած ծրագրին դէմ։ Ուրիշ երկու կուսակցութիւններ ալ նոյն որոշումը տուին։

ԳԻՇԵՐՈՒԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ԲԱՐԻԶ, 6 մարտ.— Թոքիոյէն կը հեռագրեն թէ Ճաբոնցիները ընդհանրապէս այն վստահութիւնը ունին թէ Անգլիա եւ Մ. Նահանգները իրենց օգնութեան պիտի հասնին, եթէ յաղթուին։

— Սէուլէն կը հեռագրեն թէ Ճաբոն Քորէայի մէջ 100,000 զինուոր ցամաք հանած է մինչեւ հիմա։

— Թոքիոյէն հասած լուրերու նայելով, Ճաբոնի ժողովուրդին խանդավառութիւնը նուազած է, որովհետեւ այնպէս կը կարծուի թէ պատերազմը շատ երկար պիտի տեւէ։

— Քաղաքական կարգ մը շրջանակներու մէջ կը ծանուցուի թէ Ռուսիա եւ Գերմանիա կը բանակցին, Ծայրագոյն Արեւելքի խնդիրներուն մասին համաձայնութիւն գոյացնելու համար։

ԼՈՆՏՈՆ.— Անգլիոյ թագաւորը ընդունեց ռուսական դեսպանը։

ԲԵՏԵՐՍՊՈՒՐԿ.— (Պաշտօնական). — Պատերազմին սկիզբէն մինչեւ հիմա 59 Ռուս սպաներ սպաննուած են։

ԹՈՔԻՕ — Ներքին փոխառութիւնը հինգ անգամ ստորագրուեցաւ։

ՊԵՐԼԻՆ.— Ճաբոն ծանոյց Գերմանիոյ եւ Մ. Նահանգաց թէ պիտի յարգէ Չինու չէզոքութիւնը։

ԱՆԳԼԻԱ

Երեսփ. ժողովին մէջ.— Ծովային ելմտացոյցը.— Վիճաբանութիւն.— Պ. Պալֆուրի յայտարարութիւնները.— Ընտրութիւն մը։

Լոնտոն 2 մարտ.— Երեսփ. Ժողովին մէջ շարունակուեցաւ ծովային պաշտօնատան ելմտացոյցին վրայ կատարուած վիճաբանութիւնը։ Քանի մը բանախօսներ ի վեր հանեցին կարեւորութիւնը ծովային նախարարութեան կողմէ խնդրուած վարկերուն։ Նախարարապետ Պ. Պալֆուր սոյնպէս պատասխանեց.— «Ժողովը միայն նկատի առնելու չէ այդ վարկերուն կարեւորութիւնը, այլ եւ կացութիւնը Եւրոպայի ու Ծայրագոյն Արեւելքի մէջ, որ կրնայ արդարացնել ծրագրուած ծախքերը։ Ծովային նախարարութիւնը չէ հրաժարած այն սկզբունքէն թէ անգլիական նաւատորմը պէտք է հաւասար ըլլայ երկու տէրութեանց միացեալ նաւային ուժին. հարցաքննութեան ենթարկուեցաւ այս սկզբունքը։ Նկատելով որ Անգլիոյ եւ ուրիշ երկու տէրութեանց միջեւ ծագած պատերազմի մը հետեւանքը պիտի ըլլան անխուսափելի վնասներ երկու կողմէն, միւս տէրութեանց նաւերուն միացած նաւատորմերը այնպիսի դիրք մը պիտի ունենան, որմէ զուրկ են այսօր։ Ասիկա այնպիսի պատահականութիւն մըն է, զոր պէտք չէ աչքէ կորսնցնել։ Նոյն իսկ չեմ ուզեր խօսիլ պատերազմի մը կարելիութեան վրայ, եւ հարկ ալ չկայ ներկային համար մտատանջ գտնուիլ այդպիսի հաւանականութեան մը մասին։ Երբ ցոյց կու տամ այն չորս տէրութիւնները, որոնցմէ բռնադատուած կառավարութիւնը անհրաժեշտ վարկեր կը խնդրէ, ստիպուած եմ ըսելու թէ կրնան դէպքեր պատահիլ։ Քսանհինգ տարի առաջ, մեր քաղաքականութիւնը կը կայանար սա բանին մէջ. դիտել թէ ուրիշ ազգեր ինչ նաւեր կը շինէին, հարկ եղած համապատասխան շինութիւնները ընելու համար։ Որքան ատեն որ ծովային պաշտօնատունը կանխաւ չպիտի գործածէ ելմտացոյցին ներածումները, եւ բաւականաչափ որ այդ ազգերը նաւային գերակշռութիւն չունենան իր վրայ, երկիրը հաւանութիւն պիտի յայտնէ ժողովին, հարկ եղած վարկերը շնորհելու համար» 87 ի դէմ 247 ձայնով, Ժողովը քուէարկեց ծովային պաշտօնատան ելմտացոյցը։

— Նորֆոլքի մէջ երեսփոխանական ընտրութիւն մը կատարուեցաւ [illegible] հանգուցեալ երեսփոխան Պ. Բիքհարթի տեղ։ Գործաւորական եւ ազատական կուսակցութեան թեկնածու Պ. Բէրրաթ ընտրուեցաւ 6885 ձայնով։

ՀԷՐԷՐՕՆԵՐԸ

Զօրքերու առաքում.— Ըմբոստներու նահանջում։

Պերլին, 2 մարտ.— Հէրէրէններու դէմ ղրկուած արշաւախումբին պետ գնդապետ Տիւրր իր սպայակոյտին եւ վերջերս Գերմանիայէն ղրկուած զօրքերուն հետ Շուաքոփմունտ հասաւ։ Օգնական հետեւակազօրքեր, Գլէնքի հարիւրապետին հրամանատարութեամբ, անմիջապէս Օքահանտիա մեկնեցան կառախումբով։ Թնդանօթաձիգները եւ հեծելազօրքերը դէպի Քարիպիպ ուղղուեցան։ Զօրականները, Կլէնքէ հազարապետին հրամանատարութեամբ, որոնք պաշտօն ունէին Կապալիսի կողմէ փակել արեւմտեան սահմանագլուխը, դէպի հիւսիս կը յառաջանան, ըմբոստներուն հետապնդելու համար, որոնց հետ քանի մը ընդհարումներ ունեցած էին Ուճամբիի լեռներուն մէջ։ Արշաւախումբը Օվիքոնքօ գրաւած է, ուր աղբիւրներ կը գտնուին։

Մ. ՆԱՀԱՆԳՆԵՐԸ

Նոր օրինագիծ մը քուէարկուած.— Սեւամորթներու խնդիրը.— Ցորենի հրապարակը։

Ուաշինկթըն, 2 մարտ.— Ծերակոյտը երէկ 17ի դէմ 35 ձայնով քուէարկեց օրինագիծ մը, որուն համաձայն, բանակին ու նաւատորմին պիտոյքը ամերիկեան նաւերով պիտի փոխադրուին այսուհետեւ։

— Պ. Պուքըր Ուաշինկթըն, սեւամորթ ծանօթ դաստիարակը, կոչ մը ուղղելով լրագիրներուն ու եկեղեցականներուն, կը բողոքէ բարբարոս եւ յարաճուն ոճրագործութեան դէմ, որով սեւամորթները Լինչի օրէնքին կ'ենթարկուին։ Երեք պարագաներ առաջ կը բերէ, որով երեք սեւամորթներ ողջ ողջ այրուեր են վերջին երկու շաբթուան մէջ, առանց մեղապարտութիւննին հաստատելու։ Միսիսիբիի նորընտիր կառավարիչը, որ սեւամորթներու կրթութեան հակառակ կուսակցութեան կողմէ ընտրուած էր, զօրքեր ղրկեր է մասնաւոր կառախումբով ազատելու համար Լինչի օրէնքին ենթարկուելիք սեւամորթ մը։ Սակայն այդ կառավարիչը կը կարծէ թէ սեւամորթներու տրուած կրթութիւնը ոչ աւելի ոճրագործութեան մը մղէ զանոնք. իսկ Պ. Պուքըր Ուաշինկթըն ալ հակառակը կը պնդէ իր վարժարանին ու ամերիկեան համալսարաններուն մէջ ուսում առած սեւամորթներ, երբեմն օրինակ առաջ բերելով որոնք բանտարկուած չեն բնաւ։

— Ցորենի գինը, երէկ, ինկաւ Նիւ-Եօրքի ու Չիքակոյի մէջ, ուր [illegible] էր հրապարակը, Նիւ-Եօրքի մէջ երկուքուկէս սենթ ինկաւ մայիսին յանձնելի ցորենին գինը, բուռ գլուխ. Չիքակոյի մէջ՝ չորս սենթ։

ՆՈՐ ԵՂԻԱ ՄԱՐԳԱՐԷՆ

Տօքթ. Տօուի անյաջողութիւնները.— Ժողովրդեան սպառնալիքը։

Տօքթ. Տօուի, Եղիա Բ. մարգարէն, որ Սիտնէյէն վռնտուած էր, Մէլպուրնի մէջ ալ լաւ ընդունելութիւն չի գտեր։ Եօթը հազար հոգի անասունի ձայներ հանել սկսան։ Քարոզիչը [illegible] ներկաները։ Յետոյ, ժողովրդեան սպառնալիքին վրայ, Եղիա Բ. երդէոնին մէջ պահուըտեցաւ երեք ժամ։ Տօքթ. Տօուի կ'ըսէ թէ մասոնները դաւադրութիւն մը լարած են իր դէմ։

ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ԲԱՆՔԱ

ԱԶԴ.— Օսմ. Կայս. Բանքան մրցման կը դնէ հինգ պաշտօններ, Պոլսոյ կամ գաւառի իր գրասենեակներուն համար, Քննութեան նիւթերը հետեւեալներն են.—

Առեւտրական եւ վարչական թղթակցութիւն՝ Ֆրանսերէն կամ Անգլիերէն։

Ընտրելիներուն խօսած կամ գրած լեզուները, եւ մասնաւորապէս Թուրքերէնը։

Տարրք տոմարակալութեան, առեւտրական օրէնսգիտութեան եւ առեւտրական աշխարհագրութեան։

Տոկոսի եւ դրամազեղչի հաշիւներ. փոխանակագրի գործեր։

Արպիթրաժ, դրամի վրայ գործառնութիւններ, արժէթուղթերու գնում եւ վաճառում։

Մրցման ընդունուելու համար, ընտրելիները իրենց խնդրանքին հետ միատեղ, պէտք է ներկայացնեն լաւագոյն երաշխաւորութիւնները եւ յանձնարարութիւնները։ Օսմ. Կայս. Բանքան իրեն կը վերապահէ որոշել մրցման ընդունելու բոլոր պայմանները։

Մրցման մասնակցիլ փափաքողները պէտք է ըլլան առ նուազն 16 եւ առ առաւելն 30 տարեկան։

Մրցումը պիտի կատարուի յառաջիկայ մարտ ամսոյ միջոցին։ Մրցման ընդունուողներուն՝ յառաջիկային անձնապէս զեկոյց մը պիտի ղրկուի, որոյ թուականը ծանուցանելու համար։

Ընտրելիներէն կը խնդրուի անձամբ ներկայանալ Բանքային մասնաւոր դիւանին՝ արձանագրութեան համար, մինչեւ փետր. 29 (Ն. Տ.), բացի ուրբաթ եւ տօնական օրերէն, ամէն օր կէս օրէն ետք ժամ մէկէն մինչեւ 4½։

—Մինչեւ այսօր պաշտօնի համար եղած խնդրանքները չեղեալ կը նկատուին։

Կ. Պոլիս 2/15 յունուար 1904

Ներքին Լուրեր

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ.— Մաքսային վերատեսչութեան մեքթուպճի անուանուեցաւ պետական Խորհուրդին անդամներէն Սըրրի պէյ։

— Պիթլիսի նահանգին մեքթուպճի անուանուեցաւ Գըրքքիլիսէի թղթակցութեանց տեսուչ Րիզա պէյ։

— Իւլլայի առաջին աստիճան տրուեցաւ անտառներու, հանքերու եւ երկրագործական նախարարութեան օգնական Ալի Րիզա պէյի։ Իւլլայի երկրորդ աստիճան՝ նոյն նախարարութեան երկրագործական մասնագէտներու առաջին ճիւղին քարտուղար Էտհէմ պէյի։ Սանիէի աստիճան՝ Կելիպօլու գաւառին Աճէապատ գաւառակին գայմագամ Մէհմէտ Ալի պէյի։ Սալիսէի աստիճան Ձնկուլտաքի գայմագամ Հասան Ճէմիլ պէյի։

—Առաջին կարգի Մէճիտիէ պատուանշան տրուեցաւ վճռաբեկ ատեանին պատմական ճիւղին նախագահ Մէհմէտ Պէհաէտտին պէյի։ Երկրորդ կարգի Մէճիտիէ անտառներու, հանքերու եւ երկրագործական նախարարութեան մեքթուպճի Մէհմէտ պէյի եւ զինուորական վարժարանին նախորդ ուսուցիչ գերմանացի գնդապետ Հաչըլէր պէյի որ Գերմանիա վերադարձած է։ Չորրորդ կարգի Մէճիտիէ՝ Լիպերթէ լրագրին տնօրէն Պ. Լըվըլանի։

—Առաջին կարգի Շէֆգաթ՝ Տիւլպէր Հանըմի եւ երրորդ կարգի՝ աղջկանը ու հարսին։ Երրորդ կարգի՝ ասկերակապետ Հարոնշի էֆ.ի թոռներուն Նաթէր ու Լիզա հանըմներուն։ Երկրորդ կարգի՝ զինուորական վարժարանին նախորդ ուսուցիչ գերմանացի գնդապետ Հաշըլէր պէյի կնոջը։

—Լիազաթի ոսկի շքադրամ՝ Սիվասի նահանգին տէֆթէրտար Պէհճէթ պէյի եւ Գոնիայի նահանգին տէֆթէրտար Պէհճէթ պէյի։

ԿԱՅՍ. ՈՒՆԿՆԴՐՈՒԹԻՒՆ.— Ուրբաթ օրը շնորհուած կայս. ունկնդրութեան պահուն Աւստրիո-Հունգարիոյ դեսպան Պարոն ֆոն Քալիչէ վեհ. Սուլթանին ներկայացուց նախորդ խորհրդական Պարոն ֆոն Ռէմէնը որ Պուէնօս Այրէսի դեսպան կարգուած է, եւ նորընտիր խորհրդական Պ. Սթրիպը։

—Ռուսիոյ դեսպանը, ուրբաթ օրուան կայս. ունկնդրութեան պահուն, վեհ. Սուլթանին ներկայացուց նաւային նախորդ կցորդ Պ. Պիերկլը եւ նորընտիր կցորդ Պ. Շէլանքը։ Պ. Պիէրկլէ իր հրաժեշտի ողջոյնը մատոյց։

ՌՈՒՄԷԼԻՈՅ ՆԱՀԱՆԳՆԵՐԸ.— Ոստիկան-զինուորներու կազմակերպութեան համար Կ. Պոլսոյ մէջ գումարուած յանձնաժողովին կողմէ պատրաստուած հրահանգը որ 299 յօդուածներէ կը բաղկանայ, Ռումէլիոյ նահանգները ղրկուեցաւ։

— Ռումէլիոյ նահանգաց ելմտական 1320 տարուան ելմտացոյցը պատրաստուեցաւ։ Հարկ եղած միջոցները ձեռք առնուած են, որպէս զի նոյն տարիէն սկսեալ կառավարական բոլոր պաշտօնեաները ամէն ամսուան վերջը ամսաթոշակ առնեն։

— Կայս. Իրատէ մը արտօնեց ընդունելութիւնը եւ գործածութիւնը չորրորդ կարգի Ռումանական Թագ պատուանշանին զոր Ռումանիոյ կառավարութիւնը տուած է Ռումէլիոյ նահանգաց ընդհանուր քննիչին խորհրդականներէն տոքթ. Բանչօ Մաչօ էֆ.ի։

— Ախթէպէրի, Միտրովիցայի ու Ըշթիպի [illegible] ղրկուած պիտոյքները անոնց բաշխուելով, մինչեւ ապրիլ անոնց ուտելիքին յատուկ արմտիքները եւ միւս պէտքերը հոգացուած են։ Քաղաքապետութեան պաշտօնեաներէն Տանիշ պէյ որ բաշխումը կատարելու համար նոյն տեղերը գացած էր, քանի մը օրէն Կ. Պոլիս պիտի դառնայ։

— Փետրուար 6ին Արեւելեան Ռումէլիի ժողովուրդէն վեց Պուլկարներ Ճիսրը Մուսթաֆա Փաշայի Թիմուր Խանլը գիւղէն Մարգօ օղլը Եանիի 130 ոչխարները յափշտակելով Արեւելեան Ռումէլիի կողմը տարեր են։ Ճիսրը Մուսթաֆա Փաշայի գայմագամը նկատելով որ այդ յափշտակութիւնը արդիւնք է նոյն գիւղին եւ Արեւելեան Ռումէլիի Բէրդէմէ ու Քէսֆիր Ալան գիւղերուն բնակիչներուն միջեւ եղած թշնամութեան, գրեր է Հարմանլըի գայմագամին՝ այդ ոչխարները ետ առնել ու ղրկել՝ իրենց տէրերուն վերադարձնելու համար։

— Փետրուար 8ին Վէլիքայի պալքաններուն վրայ զինեալ երկու պուլկար աւազակներ Վիզէ գաւառակին Եէնիճէ գիւղին ժողովրդեան սեփական երկու ձիերը ու մէկ էշը գողցեր են։ Խուզարկութիւն կը կատարուի, այդ աւազակները ձերբակալելու համար։

— Բաղըքէի Կոտալքէ գիւղին մօտերը կայս. զինուորներուն կողմէ զէնքեր երեւան հանուելով յանձնուեր են զինուորական մթերանոցին։ Այդ զէնքերը պահած էին այն պուլկար աւազակները որոնք [illegible] կայս. զինուորներուն կողմէ։

ԿԱԼՈՒԱԾԱԳԻՐՆԵՐՈՒ քննութեան յանձնաժողովին պարտականութիւնները գծող հրահանգը գործադրելու համար տեղեկագիր մը մատուցուեցաւ ձեռնհաս պաշտօնատունին։ Այդ յանձնաժողովը պաշտօն ունի՝ հարկ եղած միջոցները ձեռք առնել՝ սեփականութեանց գործողութիւնները աւելի եւս կանոնաւոր կերպով կատարելու համար։

ՕՍՄ. ԲԱՆԿԱՑ.— Կայս. Իրատէ մը

համաձայն, զինուորական սպառազինմանց անուղղակի վճարից Քրուբի զինագործարաններն յանձնարարուած արագահարուած իննսունըվեց Թնդանօթներու վերջին մասնավճարը։

— Կայս. Իրատէ մը հրամայեց գերմանական գործարաններէ նորանոր գործիքներ բերել տալ կամուրջ շինող եւ ռահվիրայ զինուորներու վաշտերուն համար։ Այդ յանձնարարութիւնը պիտի գործադրէ Թնդանօթաձիգ զինուորներու զօրավար Ֆերիտ Րիզա փաշա որ Գերմանիա կը գտնուի.

— Կայս. Իրատէ մը հրամայեց որ Գերմանիոյ մէջ իրենց ուսումը աւարտած զինուորական բժիշկները որոնք Կ. Պոլիս վերադարձած են, Բ. ու Դ. զօրաբանակներու կեդրոնական հիւանդանոցները ղրկուին։

ԱՆԾՈՒԽ ՎԱՌՕԴ.— Գերմանիոյ Էրհարթ գործարանէն ճարտարագէտ մը պիտի բերուի՝ անծուխ վառօդի գործարանին մէջ աշխատելու համար։

ԵՓՐԱՏ գետին ողողմանց առաջքը առնելու համար Բարիզէն ճարտարագէտ Պ. Ֆրէտէրիք Շօշօ Կ. Պոլիս բերուելով, անկէ նոյն տեղը պիտի ղրկուի։

ՍՊԱՆԻՈՅ դեսպանատունը խնդրեց Բ. Դուռնէն որ կայս. կառավարութիւնն ալ մասնակցի յառաջիկայ մարտ 6ին ու 13ին (Ն. Տ.) Մատրիտի մէջ գումարուելիք ճարտարապետական միջազգային վեցերորդ համաժողովին։

ՍԵՐՊԻՈՅ դեսպան Պ. Սիմիչ, որ ժամանակէ մը ի վեր հիւանդ էր, ապաքինեցած եւ սկսած է իր գործերովը զբաղիլ, սակայն տակաւին դուրս չի կրնար ելլել։

ՊԷԼԿՐԱՏԷՆ ուղղուած հեռագիր մը ծանոյց թէ Վիէննայի եւ Բեդերսպուրկի սերպ դեսպանները ապահովցուցած են Վիէննայի եւ Բեդերսպուրկի դահլիճները թէ Սերպիա ամէն կերպով պիտի աջակցի խաղաղութեան պահպանմանը։ Մոնիթեօռ կ'իմանայ թէ այդ դեսպանները ծանուցեր են նաեւ թէ սերպ կառավարութիւնը այդ որոշումը հաղորդեր է Սօֆիա եւ թէ սահմանագլուխ իշխանութիւնները հրաման ստացեր են՝ խիստ հսկողութիւն կատարել՝ աւազականներու մուտքը արգիլելու համար։

ՀՆԴԿԱՍՏԱՆԻ Պէհաւալի իշխանուհին որ ուխտի համար Հիճազ գացած էր, խնդրեր է տեղւոյն պաշտօնատարներէն իր շնորհակալութիւնները մատուցանել յառաջ կայս. Գահոյից՝ իրեն նկատմամբ եղած կայս. մեծարանքներուն համար։

ՏԵՍԱԿՑՈՒԹԻՒՆ.— Աւստրիոյ ու Ռուսիոյ դեսպանատանց առաջին թարգմանները, շաբաթ առտու արտաքին գործոց նախարարին ապարանքը երթալով, տեսակցեցան Ն. Վսեմութեան հետ։

ՊԻԹԼԻՍԻ նոր կուսակալ Ֆէքիր պէյ Ուրֆա ժամաներ եւ անկէ ճամբայ ելեր է դէպ ի Տիարպէքիր։

ՄԱՔՍԱՑԻՆ վերատեսուչ Նազիֆ փաշա որ հիւանդ էր, ապաքինած ըլլալով շաբաթ օրը սկսաւ իր պաշտօնատեղին յաճախել։

ՆՈՒԷՐ ՄԸ ՌՈՒՍԻՈՅ ԲԱՆԱԿԻՆ.— Բնիկ Կեսարացի Պօօթմանճօղլը անուն Յոյն մը որ երկար ատենէ ի վեր Ռուսիոյ մէջ ծխախոտի վաճառականութիւն ընելով բաւական հարստութեան տէր եղած է, չորս միլիոն ռուպլի նուիրեր է Ռուսիոյ ելմտական նախարարութեան՝ պատերազմական ծախքերուն իբրեւ նպաստ։

ՊԱՏՈՒԱՍՏ.— Կ. Պոլսոյ Թաղապետական շրջանակները ղրկուած մասնաւոր պաշտօնեաներու միջոցաւ 17,400 հոգի պատուաստուած են։

ՏՈՅՉԷ ՊԱՆՔԻ տարեկան տեղեկագիրը մեծ գո՛հունակութեամբ կը խօսի սեղանաւորական այդ հաստատութեան գործունէութեան վրայ Թուրքիոյ մէջ։ Սրբուելեան երկաթուղին եւ Սելանիկ-Մոնաստըրի երկաթուղին լաւ գործեր ըրած են։ Հասոյթները հարիւրին տասնըվեց աւելցած են։ Անատոլի երկաթուղին ալ անցեալ տարուանին չափ շահաբաժին պիտի կրնայ վճարել։ Տեղեկագիրը նաեւ կը խօսի Պաղտատի երկաթուղիին եւ օսմ. հանրային պարտքի միացման վրայ, որոնց իրականացմանը մասնակցած է Տոյչէ Պանքը։ Հաշուեբացութեանց թիւը 107,638ի բարձրացած է։ Պանքային կեդրոնական ճիւղը 1,937,344 փոխանակագիր քաշած է՝ 9,620,200,000 մարք արժէքով։ 1903ի վերջը Տոյչէ Պանքը ունէր 2812 պաշտօնեայ. նախորդ տարին 2694 էր։

«ՄԻՍԱՈՒՏԻԿ» զրահաւորին սպաներուն թիւն է իննսուն եւ նաւաստիներունը՝ երկու հարիւր քառասուն։ Ասոնք հրամանատար Էշրէֆ փաշայի առաջնորդութեամբ եւ Դարպ շոգենաւով Ճենովա կ'երթան նոյն զրահաւորը Կ. Պոլիս բերելու համար։

ԿԱՄՈՒՐՋԻՆ ԱՐԿԱԾԸ.— Ինչպէս կը յիշուի, անգլիական Բալցի շոգենաւը անցեալներս Գարաքէօյի կամուրջին զարնուելով անոր մէկ մասը կոտրեց։ Այդ շոգենաւին պատկանած Ընկերութեան ներկայացուցիչը Ծովային Նախարարութեան դիմելով յայտարարեր է թէ Ընկերութիւնը պատրաստ է չորս հազար ոսկի վճարել իբրեւ հատուցում։ Նախարարութեան մասնագէտները բաւական համարեցին այդ գումարը, որով Բ. Դուռնէն հրահանգ խնդրուեցաւ։

ՄԻՍԻՆ ԳԻՆԸ.— Ձեռնհաս պաշտօնատունը նկատելով որ միսին գինը բարձրացած է, գրեց պէտք եղած տեղերը՝ ոչխար ղրկել Կ. Պոլիս եւ ոչխարի վաճառականներուն շահագիտութիւնները արգիլել։

ՂԱԼԱԹԻՈՅ Սակարանին մէջ կարգ մը սուտ զրոյցներ հրապարակ հանելով գիներու անկում առաջ բերուելուն դէմ պէտք եղած միջոցները ձեռք առնելու համար ձեռնհաս պաշտօնատունը կարգ մը որոշումներ առաւ։ Ի մէջ այլոց որոշեց որ օտար Ընկերութեանց արժեթուղթերը Սակարանի մէջ ընդունելու համար, անոնք պաշտօնական արտօնութիւն առած ըլլան եւ առաջնակարգ պանքա մը երաշխաւոր տան։ Այդ արգելքը նկատողութեան չառնող Սակարանին վարչութեան անդամները նոյն վարչութեան կողմէ պատժուին, միջնորդները եւ նամակատուները արգիլին այդ կարգի արժեթուղթերու մուտքը. Սակարանին մէջ միւպաշաճիներէն ու միջնորդներէն իրենց կարողութիւնը հաստատող պարտաւորութիւն մը եւ դրամական երաշխաւորութիւն առնուի։ Ասոնց եւ Սակարանէն մէջ խաղացողներէն տարեկան տուրք մը գանձել, նաեւ Կ. Պոլսոյ ու գաւառներուն մէջ պանքերու եւ ուրիշ հաստատութեանց տարեկան հաշիւներու քննութեանը մասնակցին նաեւ Սակարանի վարչութեան կողմէ ներկայացուցիչներ։

ԹՈՒՂԹԻՆ ԳԻՆԸ, այսօրերս յանկարծ հարիւրին քսան բարձրացաւ։ Պատճառը Ռուսիոյ եւ Ճափոնի պատերազմն է։ Ամերիկայի լրագիրները այնքան շատ կը սպառեն որ գործարաններու պատրաստ մթերքը սպառած է, որով Եւրոպայէն կը գնուին լրագրի թուղթերը, ուրկէ առաջ եկած է հարիւրին քսան բարձրացումը։

ԻԶՄԻՏԻ գաւառին մէջ, այս տարի, չորս միլիոն օխայի չափ ծխախոտ հասած է, մինչդեռ անկէ առաջ մէկուկէս–երկու միլիոն օխայի կը հասնէր։

ԿԱՅՍ. ԻՐԱՏԷ մը հրամայեց գործադրել պետական Խորհուրդին կողմէ պատրաստուած այն կանոնագիրը, որով պատուաստը պարտաւորիչ պիտի ըլլայ։

ՊԱՐՈՆ ՏԸ ՌՕԶԻԼՏ 50,000 ֆր. ղրկեց Սելանիկի հրէայ հասարակութեան, որուն անկէ առաջ 25,000 ֆր. ալ նուիրած էր։

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ Ճիպալթար շոգենաւը որ Պամպէյէն ճամբայ ելած էր Հավր երթալու համար, Սուէզ ժամանեց. հոն իմացուեցաւ թէ արաբ հնոցպան մը ճամբան ժանտախտէ մեռած ըլլալով, դիակը ու գոյքերը ծովը նետուեր են։ Շոգենաւը ախտահանուեր եւ ջրանցքէն անցեր է, առանց յարաբերութեան մտնելու ցամաքի հետ։

ՊԱՍՐԱՅԻ մէջ հինգշաբթի օրը քոլերայէ մէկ դէպք պատահեր է եւ առաջուան բռնուածներէն երեք հոգի մեռեր են։

ԳԱՍԱՊԱՅԻ (Այտընի նահանգ) Հանրային Պարտքի վարչութեան ճիւղին արկղակալ Մուսթաֆա էֆ., կ'ըսէ Իգտամ, 11,000 ղրուշէն աւելի գումար մը գողնալով փախեր է։

ՁԻՒՆ.— Միտիլի ու Վասիլիքոսի մէջ եւ շրջակաները երեք օրէ ի վեր առատ ձիւն կը տեղայ։

ՀՐԴԵՀ.— Շաբաթ գիշեր ժամ 8ին Ղալաթիա Եիւքսէք Գալտըրըմ երշիկ պատրաստող գերմանացի Կոչէի քարուկիր խանութէն հրդեհ ծագելով, երեք սենեակներ այրեցան։ Գոյքերը ապահովագրուած էին։ Ոստիկանութիւնը քննութիւն կը կատարէ։

ՄԱՀԱՑՈՒՑԱԿ.— Փետրուար 14էն 20 Կ. Պոլսոյ ու արուարձաններուն մէջ պատահած մահերու թիւն է 272, որոնց 168 իսլամ (82 այր, 86 կին) 91ը՝ քրիստոնեայ (59 այր, 32 կին) եւ 13ը հրեայ (8 այր. 5 կին)։

ՄԵՐՍԻՆԻ ՀՐԴԵՀԸ.—Անցեալ օր ծանուցած էինք թէ Ունիոն Ընկերութիւնը խոշորկէկ վնաս մը ունի—10,000 Նաբոլէոնի չափ Մերսինի մէջ վերջին անգամ պատահած հրդեհէն։ Այսօր կ'իմանանք թէ այդ Ընկերութեան Արեւելքի ընդհ. Տնօրէն Սիմոն էֆ. Գայսէրլեան վաղը Մերսին կ'երթայ Լոյտի շոգենաւով, անձամբ կարգադրելու համար գործերը եւ իր ձեռքով վճարելու համար բոլոր վնասները։ Գայսէրլեան էֆ. քննական պտոյտ մըն ալ պիտի ընէ այս առթիւ Սուրիոյ կողմերը, ուր ապահովագրական մեծամեծ շահեր ունի Ընկերութիւնը։

ՄԱՅՐԱՍՊԱՆ.— Մէհմէտ անուն այն անձը որ անցեալ շաբթու իր մայրը սպաննած ու քոյրը վիրաւորած եւ յետոյ ինքզինքը վիրաւորած էր, կեդրոնական բանտին հիւանդանոցին մէջ մեռաւ։

ՊՈՒԼԿՈՒՐԼՈՒԻ պարտէզներէն մէկուն ջրհորէն Պէհլիւլ Խէյրալլահ անուն մարդու մը դիակը գտնուեցաւ որ ամիսէ մը ի վեր ջուրին մէջ մնացած էր։ Ոստիկանութիւնը քննութիւն կը կատարէ։

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԻՒՆ.— Մէյսնի մէջ (Սաքսոնիա) գտնուող ՖԻՐՏ ԹԻՐՄԷՐ գործարանին համբաւաւոր դաշնակները ծախող վաճառատունը փոխադրուած է, Բերա, Մեծ փողոց, թիւ 197, Ռուսաց զրօսարանին դիմաց։ 2—5

ԲԵՐԱՅԻ ՍԻՒՔԸ

Պ. Մայօրէնի խումբը կը մեկնի այսօր մայրաքաղաքէս, եւ այս գիշերուընէ իսկ անոր կը յաջորդէ, Սիւքին մէջ, նոր եւ աւելի եզական խումբ մը որ հետաքրքրաշարժ ներկայացումներու շարք մը պիտի տայ։ Այս նոր խումբը

(Nelson le Follet)

կը բաղկանայ պարուհիներէ, երգչուհիներէ, լարախաղացներէ, միմոսներէ եւն., ու գեղեցիկ նորութիւններ կը խոստանայ հանդիսականներուն։

Մանրամասնութիւնք յառաջիկային։

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԷՆ ԼՈՒՐԵՐ

Ս. Պատրիարքը՝ իր հետ ունենալով Ա. գործակատար Ա. Խն էֆ. ն՝ շաբաթ օրը նախ Ատլիէի պաշտօնատունը եւ յետոյ Սպարապետի Դուռը երթալով յաջորդաբար տեսակցեցաւ Դատական Նախարար Բարձր. Ապտիւրրահման փաշայի եւ Սպարապետ Բարձր. Րիզա փաշայի հետ։

— Ս. Պատրիարքը երէկ առաւօտ Բերայի Ս. Երրորդութիւն եկեղեցին մէջ քարոզ խօսեցաւ, նիւթ ունենալով «Անառակը», որուն կիրակին էր, եւ միջօրէին Մայրեկեղեցի երթալով երիկուան ժամերգութեան ներկայ գտնուեցաւ եւ շարունակեց իր քարոզութիւնը «Հաւատամ խոստովանիմ»ին վրայ, բնաբան առնելով Թ. տանը։

— Պալաթի Աղքատախնամը ձեռնարկեր է Զատկի առթիւ զգեստ շինելու Թաղին 50ի չափ երկսեռ աղքատիկ տըղոց։ Սամաթիոյ նորակազմ Դպրաց Դասն ալ ձեռնարկեր է 15 շապիկներու շինութեան։

— Յ. Դուրգէն էֆ.ի առողջական վիճակը զգալապէս բարւոքած է եւ բըժիշկները յուսադրած են թէ քիչ ատենէն պիտի կրնայ դուրս ելլել եւ հետզհետէ իր աշխատութեանց սկսիլ։ Կրկնապէս գոհացուցիչ է այս տեղեկութիւնը, վասն զի ծանօթ ուսուցչին ապաքինումովը վերջ կը գտնեն Թեկնածութիւնները ծանօթ վարդապետի մը որ՝ Դուրգէն էֆ.ի հիւանդութեան առաջին օրերէն իսկ փութկոտութիւն ունեցաւ ինքզինքը ընտրելի ներկայացնելու անոր գրաբարի ուսուցչութեան պաշտօնին՝ Կեդր. Վարժարանին մէջ։

—Կ'իմանանք թէ Մարտիկ էֆ. Եղիազարեան եւ Կրօ՛րկ էֆ. Փափազեան 1500 ական ղրշ. նուիրեր են՝ Կէտիկ Փաշայի եւ Դաւուտ փաշայի դպրոցի թաղերուն 60է աւելի աղքատիկ դպրոցականներուն հագուստ շինելու համար, Զատկի առթիւ։

— Տնտեսական Խորհուրդին ուրբաթ օրուան նիստին մէջ հետեւեալ տնօրինութիւններն եղան։ 1.— Պասրայի եկեղեցւոյ Տ. Համազասպ քահանան եւ ազգայինները Ս. Պատրիարքին ղրկած գրով խնդրած էին Պասրայի թեմը անջատել Պաղտատի առաջնորդութենէն եւ ուրոյն Պատր. փոխանորդութեան վերածել, ինչպէս նաեւ հրաւիրել Պաղտատի առաջնորդութիւնը Պասրայի եկեղեցւոյ սեփական կալուածոց ութը տարուան հասոյթներու եւ չգործածուած դրամներուն հաշիւները գործակալէն առնելով յանձնել իրենց՝ տեղւոյն եկեղեցւոյ վերաշինութեան անմիջապէս կարենալ ձեռնարկելու համար։ Խորհուրդը ըստ յանձնարարութեան Ս. Պատրիարքին ուշադրութեան առաւ նոյն գրերը եւ այդ թեմին Պաղտատէն անջատման խնդիրը վարչական տնօրինութեան կարօտ նկատելով, անհրաժեշտ դատեց Թաղ. Խորհրդոյ մը կազմակերպութիւնը Պասրայի մէջ, անոր ձեռքով մատակարարելու համար եկեղեցական կալուածները եւ անոր հասոյթները. ուստի որոշեց իր տեսութիւններն ու առաջարկութիւնները այս մասին ներկայել Ս. Պատրիարքին եւ անոր գործադրութիւնը խնդրել։ 2.— Խասգիւղի Թաղ. Խորհուրդը յայտագրով մը առ Ս. Պատրիարքն դիմած եւ խնդրած էր վերահաստատել ի նպաստ վարժարանին աղքատ ուսանողաց գրենական պիտոյից ի վաղուց անտի հաստատեալ գանձանակի շրջաբերութիւնը։ Խորհուրդը Ն. Սրբազնութեան յանձնարարութեան համաձայն ուշադրութեան առաւ խնդիրը եւ յետ քննութեան հաստատեց գանձանակի շրջաբերութեան պէտքը եւ որոշեց տալ խնդրուած արտօնագիրը։ 3.— Կալուածական տրոց մասին ուղղեալ վերջին շրջաբերականին ի պատասխանի, Գուզկունճուգի Թաղ. Խորհուրդը յայտագրով մը տեղեկացուցած էր թէ նոյն տրոց հաշուէն ո եւ է պարտք չունի ցվերջ ներկայ 1319 ելմտական տարւոյ։ Խորհուրդը իր գոհունակութիւնը յայտնեց։ 4.— Խասգիւղի Գալֆաեան որբանոցի տիկնանց խնամակալութիւնը մատուցած էր ի քննութիւն Հաստատութեան միամեայ մատակարարութեան հաշուեցոյցը սկսեալ 1903 յունուար 1է ցվերջ դեկտեմբերի։ (Այդ հաշուեկշիռը եւ տեղեկագիրը արդէն հրատարակած ենք ասկէ առաջ. Ծ. Խ.)։ Խորհուրդը յանձնեց կեդր. համարակալութեան ի նախաքննութիւն եւ տեղեկագրութիւն։

Խորհուրդը ասոնցմէ զատ զբաղեցաւ Սամաթիոյ, Դաւուդփաշայի, Ֆերիգիւղի եւ Պէօյիւքտէրէի եկեղեցեաց վերաբերեալ կարգ մը կալուածական եւ հաշուական խնդիրներով։

Ս. ՓՐԿՉԻ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ

Կեսարիոյ մէջ վախճանեալ Յակոբ էֆ. Սաղըրեանի յուղարկաւորութեան առթիւ փոխան ծաղկեպսակի հետեւեալ նուիրատուութիւններն եղած են Հիւանդանոցիս։ Նշան էֆ. Մուսայեան 216 ղրշ., Տիկին Ելիզա Շ. Նազարեան 108 ղրշ.։

—Պաղտատի մէջ հանգուցեալ Բերովբէ էֆէնտի Գույումճեանի յուղարկաւորութեան առթիւ փոխան ծաղկեպսակի հետեւեալ նուիրատուութիւններն եղած են։ Տէարք Եղբարք Կիւլպէնկեան եւ Ընկ. 540, Այրի Տիկին Հռիփսիմէ Բ. Գույումճեան ի Պաղտատ 540, Այրի տիկին Մարիցա Պօղոսեան ի Պաղտատ 324, Օրիորդ Վիքթորիա Գույումճեան ի Պաղտատ 216, Միսաք էֆ. Պօղոսեան ի Պաղտատ 216, Կարապետ էֆ. Վէզվէզեան ի Պաղտատ 216 Բարսեղ էֆ. Երկաննեան ի Պաղտատ 216, Դաւիթ էֆ. Ռշտունի ի Պաղտատ 216 ղրշ.։ Ընդամէնը 2484 ղրշ.։

ԵՐԷԿՈՒԱՆ ՑԵՐԵԿՈՅԹԸ

Կիսովին Թափուր սրահի մը առջեւ էր որ տեղի ունեցաւ երէկ՝ Օսմ. Կատակերգակ զուարճախումբին ներկայացումը երէկ ցորեկ, Թէփէ Պաշըի Թաղապետական թատրոնին մէջ. Իգական տարրը մասնաւանդ կամ լաւագոյն բացատրութեամբ մը՝ գեղեցիկ սեռը, կը պակսէր գրեթէ բոլորովին, հանդիսականներու փոքր թիւը մեծագոյն մասամբ բաղկացած ըլլալով այրերէ. հազիւ չորս հինգ ընտանիք կը նշմարուէին օթեակներուն մէջ եւ քանի մը կանացի գլխարկներ ալ՝ «պառթէռ»ը։ Ներկայացումը որ պիտի սկսէր ժամը ճիշդ 7½ին, 8½ին մօտ ըսկսաւ, այնպէս որ երբ աւարտեցաւ՝ մութը կոխած էր արդէն. հեռաւոր թաղերէ եկողները բաւական անախորժ դիրքի մը մէջ գտնուեցան այն ցուրտ եւ անձրեւոտ օդին։

Գալով ներկայացմանը, խումբին դերասաններն ու դերասանուհիները իրենց բոլոր ճիգը թափեցին՝ գոհ ձգելու համար հանդիսատեսները։ Պ. Զաքրասեանէ զատ, որուն կարողութեան վրայ նոր ըսելիք մը չի մնար, Ասպահարզանը թատերախաղին մէջ յաջողապէս կատարեցին իրենց դերերը՝ Տիկին Գոհարիկ Շիրինեան, Տիկին Վէրժին Ելմասեան, եւ Պ. Պ. Արշակ Ելմասեան ու Ա. Մասաթեանց։ Ամուսնութեան անակնկալները գօմէտիին մէջ՝ Պ. Պ. Նրսանդ Թօլայեան եւ Եալըղճեան հաւանօրէն մասնաւորապէս, բացի վերեւ յիշուած երկու Տիկիններէն ու Պ. Զաքրասէ։

Ընդհանուր կերպով, ներկայացումը յաջող էր եւ հանդիսականներու աւելի հոծ բազմութիւն մը գրաւելու արժանի, ինչ որ դրական կերպով արժանաւոր գնահատում մը պիտի ըլլար մանկամարդ դերասանուհիին եւ երկու երիտասարդ դերասաններուն որոնց ի նպաստ կազմակերպուած էր երէկուան ցերեկոյթը։

Այսօրուան Հեռագիրներ

(ԱԺԱՆՍ ՏԸ ՔՕՆՍԹԱՆԹԻՆՕՊԼ)

ՌՈՒՍԻԱ ԵՒ ՃԱՓՈՆ

ՊԱՏԵՐԱԶՄ

ՅԱՐՁԱԿՈՒՄ ՎԼԱՏԻՎՈՍԹՕՔԻ ԴԷՄ

ԲԵԴԵՐՍՊՈՒՐԿ, 6 մարտ.— Վլատիվոսթօքէն այսօրուան թուականով կը հեռագրեն հեռագրական ռուս գործակալութեան.— «Այսօր կէսօրէն առաջ, ճափոնական հինգ նաւեր յարձակում մը կատարեցին Վլատիվոսթօքի դէմ զոր ռմբակոծեցին յիսունըհինգ վայրկեանի չափ։

— Հեռագրական ռուս գործակալութիւնը այսօր հետեւեալ հեռագիրը ստացաւ Վլատիվոսթօքէն, որ կատարեալ տեղեկութիւններ կը հաղորդէ վերոգրեալ յարձակումին վրայ.—

«Այսօր, կէսօրէն մէկ ժամ 25 վայրկեան առաջ, ճափոնական հինգ զրահաւորներ ու երկու յածանաւեր մօտեցան Ասքօլտ կղզիին, Ուսուրիի ծովածոցին մօտ եւ Բարօքլ ու Սոպոլ նաւահանգիստներուն մօտ, ուր պատերազմի վիճակի մէջ կեցան եւ սկսան բուռն ռմբակոծութիւն մը՝ ամէնէն աւելի հեռուէն ռումբ արձակող իրենց թնդանօթներով։ Ցամաքէն ութ վերսթ հեռուն էին։ Ռմբակոծութիւնը կ'ուղղուէր ծովեզերքին, ամրոցներուն եւ քաղաքին դէմ, բայց որ եւ է վնաս չպատճառեց։ Արձակուած երկու հարիւր ռումբերէն շատերը, թէեւ լիտիթով լեցուած, սակայն չպայթեցան։ Մեր մարտկոցները որոնց վրայ կը գտնուէր հրամանատար Վորոնեց զօրավարը, կիսաբերդին հրամանատար Արթամոնով զօրավարը եւայլն, չպատասխանեցին, սպասելով թշնամիին մօտենալուն։ Ռմբակոծութիւնը դադրեցաւ ժամ 2.20ին, որով 55 վայրկեան տեւեց։ Յետոյ թշնամին քաշուեցաւ դէպ ի Ասքօլտ կղզին, ուր միեւնոյն ատեն տեսնուեցան ճափոնական երկու թորփիլանաւեր, որոնցմէ երկուքն ալ Մայաքի հրուանդանին մօտ կը գտնուէին։ Թշնամիին մարտկոցները սառոյցներով ծածկուած էին։ Յարձակումը առանց մեզի վնասելու, 200,000 ռուպլի ծախքի պատճառ մը եղաւ թշնամիին համար։ Ռմբակոծութեան նախընթացութիւնը Վլատիվոսթօքի ժողովրդեան առաւօտէն իմաց տրուած էր պահակներու կայանին կողմէ՝ ծանուցանելով ճափոնական նաւաբաժնին հորիզոնին վրայ տեսնուիլը։ Ժողովուրդը կատարելապէս հանդարտ մընաց։»

ԹՈՔԻՕ.— Ռուէթեր կը ծանուցանէ թէ ռուսական նաւատորմիղը փետրուար 29ին Վլատիվոսթօքէն ճամբայ ելեր է ճափոնական նաւ մը գրաւելու համար, եւ թէ Ռուսերը աւելի դէպ ի հիւսիս քաշուեր են։

ՇԷՎԱՔՐՈՄՈՒՆՏ.— Ռուսէթ հարիւրապետ, երկու գումարտակներու գլուխը անցած, մարտ 4ին, Բլայնպարմէնի մօտ յաղթեր եւ դէպ ի արեւմուտք քշեր է Հէրրէրոները որոնք արդէն պարտուած էին տեղակալ Կիկոցի կողմէ։ Հինգ Գերմաններ սպաննուեր են. մէկ ալ վիրաւորուեր է։ Թշնամիին կորուստները յայտնի չեն։

ԱԹԷՆՔ.— Երեսփ. Ժողովին մէջ վիճաբանութիւն կատարուեցաւ կառավարութեան ելմտական ու զինուորական քաղաքականութեան վրայ։ Ընդդիմադիրներու պետը քննադատեց նոր տուրքերը։ Պ. Ռալլի յայտարարեց թէ բոլորովին անպատեհ են զինուորական արտակարգ պատրաստութիւնները։ Նախարարապետ Պ. Թէօթօքիս վստահութեան խնդիր յարոյց որ քուէարկուեցաւ 16ի դէմ 78 ձայնով. 21 հոգի ալ ձեռնպահ մնացին։

ՊԵՐԼԻՆ.— Վիլհէլմ կայսրը, հեռագիր մը ուղղելով Վալտէրսէ մարէշալին այրիին, համակրութիւն ու ցաւակցութիւն յայտնեց։

(ԱԺԱՆՍ ՆԱՍԻՕՆԱԼ)

ԲԱՐԻԶ, 6 մարտ.— Ծայրագոյն Արեւելքի զինուորական գործողութեան վրայ նոր տեղեկութիւն չկայ։ Օդին դժնէութիւնը կը ձգձգէ զինուորական գործողութիւնները։

ԲԵԴԵՐՍՊՈՒՐԿ.— Մանչուրիա երթալիք զինուորներու առաքումը փութով առաջ կը տարուի։ Երկաթուղիին ճամբուն վրայ կառախումբերու երթեւեկութիւնը կանոնաւորապէս կը կատարուի։

ԼՈՆՏՐԱ.— Ծաքնի Խորհրդարանին առաջին նիստին մէջ կառավարութիւնը պիտի առաջարկէ հարիւրին երկու աւելցնել կալուածական տուրքը. նաեւ կրկնապատկել հասոյթներու տուրքը։

ՊՈՒՔՐԷՇ.— Էնտեպանտանս Ռումէն կը հրատարակէ զեկոյց մը, նորէն հերքելով բանակին շարժման մէջ դրուելու զրոյցները։ Զինուորական հիմնական գործողութիւնները միայն տարեկան զինուորագրութեան կը վերաբերին։

ԹՈՒԼՈՆ.— Շալով անուն շոգենաւը որ վարձուած է, այս առտու Ծայրագոյն Արեւելք ուղեւորեցաւ՝ բաւական թիւով զինուոր տանելու՝ հոն գտնուող զինուորներու տեղ անցնելու համար։ Մարտ 20ին ուրիշ զինուորներ ալ ճամբայ պիտի ելլեն։

ԲԱՐԻԶ.— Վաղը, երեքշաբթի, վճռաբեկ ատեանը պիտի սկսի Տրէյֆիւսի դատին վերաքննութեան։

ԲԵԴԵՐՍՊՈՒՐԿ.— Բֆլուէկ զօրավարին կողմէ մարտ երկու թուականով պաշտօնական հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ ռուսական հետաղօտիչները փետրուար 29ի առտուն Փինկ–Եանկի մօտեցեր են, շատ մօտէն շրջապատելով Ճափոնցի [illegible] սպաներու խումբ մը։ Լանչազով տեղակալը երեք Խազախներով յարձակեր է այդ Ճափոններուն վրայ որոնք դէպ ի քաղաքին դուռները փախեր են։ Ռուս հետաղօտիչներու Փինկ–Եանկի մօտ գտնուիլը մեծ իրարանցում առաջ բերած է։ Ճափոնները իսկոյն պարիսպներուն եւ աշտարակներուն վրայ ելլելով սկսեր են բուռն կրակ մը տեղացնել։ Ռուս հետաղօտիչները որոնք ութը հարիւր քայլի չափ մօտեցած են Փինկ–Եանկի, կ'ըսեն թէ այդ քաղաքը, հին պարիսպէն զատ, շրջապատուած է նոր ամրոցներով, զորս տակաւին չեն գրաւած Ճափոնները։ Կ'ենթադրուի թէ Ճափոնները հազար հոգիէն աւելի չեն այդ քաղաքին մէջ։

— Ան-Թունկի մօտ երկու հազար Ռուսներ կան։ Եալուի հարաւային կողմը կարեւոր ճակատամարտ մը յուսալի չէ։ Կը կարծուի թէ Ռուսերը իրենց պաշտպանութեան գիծին պիտի վերածեն Եալուն՝ Ճափոններուն դէմ։

— Պէրլինի ճափոնական դեսպանը կը հերքէ այն լուրը թէ Քորէացիները կը մասնակցին Ճափոններու զինուորական գործողութեան։

ԻՆ-ԲԵՈՒ.— Անգլիական աղբիւրէ առնուած լուր մը նայելով, հինգ հարիւր հոգիէ բաղկացած Քունկուզներու խումբ մը Հայ-Ջէնկի արեւմտեան կողմը, Նիւ-Ջուանկի եւ Լիաօ-Եանկի միջեւ կայարան մը, յարձակեր է ռուսական կայանի մը վրայ, սակայն ծանր վնասներ կրեր է։ Ռուսերէն քսան հոգի մեռեր ու վիրաւորուեր են։ Ուրիշ լուր մը նայելով կայանին յառաջապահները կազմող յիսուն Ռուսերէն 42ը սպաննուեր կամ վիրաւորուեր են։ Քունկուզներէն 27 մեռեալ կան, որոնց մէջ՝ [illegible]։ Օգնութեան հասած ռուս զինուորներ գիւղը պաշարեր ու այրեր են։

ՎԼԱՏԻՎՈՍԹՕՔ.— Ճափոնական տասը մարտանաւերէ բաղկացած նաւաբաժինը, որ վերջերս տեսնուեցաւ, հեռացեր է։ Կ'երեւայ թէ պահեստի մարտանաւեր էին՝ նոյն նաւահանգիստը պաշարելու համար, բայց վտանգաւոր չէին Վլատիվոսթօքը գտնուող առաջին կարգի ռուս յածանաւերուն համար։

— Ռուսերը կ'ըսեն թէ Լեաօյի գետաբերանը, Նիւ-Ջուանկի մօտ, Թորփիլներ պիտի դնեն եւ Սիվուչ Թնդանօթակիրը իբրեւ շրջուն ամրոց պիտի գործածեն։ Տեյլի Մէյլ կ'իմանայ թէ այդ Թորփիլները զետեղելու գործողութեան պահուն արկածներ պատահեր են՝ հոսանքներու բռնութենէն։

— Նիւ-Ջուանկի մէջ չիներէն հակառուս ծանուցումներ փակցուեր են, բայց ռուս զինուորները հաւաքեր են զայնս։

ԹԻԷՆ-ՑԻՆ.—Զայնա Թայմզի տնօրէնը արտաքսման դատապարտուեցաւ, Ռուսներուն դէմ բուռն յօդուած մը հրատարակած ըլլալուն համար։ Բորթ–Արթուրը եւ Վլատիվոսթօքը Սոտոմ-Գոմորի նըմանցուցած էր։ Թիէն-Ջինի անգլիական հրամանատարին կողմէ իմաց տրուեցաւ այդ հրատարակութիւնը։

ԹԵՊԼԻՂԱԹԸ ՌԵՍՄԻՅԷ

Համիտիյէ Հիճազ Թիմուր եօլը իտարէի մալիյէսի նէզարէթը ճէլիլէսինտէն։ Համիտիյէ Հիճազ Թիմուր եօլը մէնֆաաթը ա մախսուս օլարագ Թապ իթթիրիլէճէք ալթըշ պուչուք միլիօն ատէտ պուլ բասըլմասըյլա պուլունա միւզայէտէյէ 1500 Թօփ պաթըլ քեաղըտ միւնաքասայա վազ օլընտըղընտան, վէ շուպաթըն 23նի բազար իրթէսի կիւնիւ սաաթ ալաթուրքա հէտիյէ գատար բէյ գապալըյէ իհալէի էվվէլիյէսի վէ իհնէ հէյվը մէզքիւր սաաթ սէքիզտէն 11է գատար եկիւն պէչ Թէնզիլաթ գապուլ լէյէ իհալէի գաթիյէսի իճրա օլընաճաղընտան, Թալիպ օլանլարըն հէյվը մէզքիւրտէն էվվէլ Նաֆիա Նէզարէթի տաիրէսինտէ խաթըր մէզպուր Թաարէֆի մալիյէսի մէահտէսինէ միւրաճաաթլա մալիւմաթ ալմալարը. վէ մէզքիւր բազար էրթէսի կիւնիւ բէյ սիւրմէք իւզրէ 10ար լիրա աքչէ Թօ աղչէսինի համիլէն սաաթ 4տէ մահալլի հասէյէի մէզքիւրէյէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։ 4—4

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆ

ՓԱԿՈՒՄ 21 Փետրուար

Օսմ. Թոնսոլիտէ Միացեալ	0. 0.	85	08
Ամէնէն բարձր գին	»	85	18
Ամէնէն վար գին	»	84	39
Ռումէլիի Երկաթուղի գոց	Ֆր.	111	50
Ամէնէն բարձր գին	»	111	87
Ամէնէն վար գին	»	111	12

ԲԱՑՈՒՄ 23 Փետրուար

Օսմ. Թոնսոլիտէ Միացեալ	Փ. Ն.	85	10
Ռումէլիի Երկաթուղի	Ֆր	111	—
Շիրքէթի Խայրիէ		80	—
Օսմանիէ		—	—
Ռէժի		—	—
Օսմ. Պանքա			—
Յունական պանքա		427	50
Տէբբօզ		352	—
Օսմ. Ապահ. Ընկ.		4	50
Թրամուէյ բաժնեթուղթ		5	80
» ժուիսանս		4	47
» պարտաթուղթ		480	—
Քարաք Կ. Պոլսոյ		501	—
Թրանսվալ		86	..
Փրէսթ Տօնսիէ Էժիպսիէն Ա		275	50
» » » Բ		262	—
Լավրիօ		56	—
Անատոլի երկաթուղի բաժնեթուղթ		19	80
» պարտաթուղթ	»	118	—

ՓՈԽԱՆԱԿԱԳԻՐ

Լոնտոն 3 ամիս	Ղրշ.	—	—
» » » չէք	»	110	07 ¼
Բարիզ » »	Ֆր.	22	83 ¾
» » » չէք	»	—	..
Պէրլին անտոկոս չէք	Մար.	18	61
Վիէննա չէք	Ֆիոր.	21	82

ԴՐԱՄՆԵՐՈՒ ԸՆԹԱՑՔԸ

20 ֆրանքնոց	Ղրշ.	87	18
Անգլիական ոսկի	»	110	03
Ռուս Էմբէրիալ	»	90	10
Քրիժից	»	52	06
Մէճիտիէ արծաթ	»	108	08
Մէթալիք	»	—	
ռուպի Գիծաչրաժ	0 0	»	64

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆ

ԼՈՆՏՐԱ, 5 Մարտ

Անգլիական Թոնսոլիտէ		85	43
Միացեալ պարտք բաց		77	—
Միացեալ պարտք գոց		76	75
Օսմանեան Պանքա		11	75
Ռուսական 1890		—	—
Հելլենական 5 %		39	—
» Մոնոփօլ		41	50
Փորթուգալական 1888		64	—
Եգիպտական Ունիֆիէ		102	—
Ֆօմինեալ		102	—
Թրանսվալ		3	25
Այտընի երկաթուղի		14	-
Փոխանակագիր		25	36 ¼

ԲԱՐԻԶ, 5 Մարտ

Ֆրանս. Ռանթ 3 %		95	17
Միացեալ պարտաթուղթ բաց	Ղրշ	78	30
Միացեալ պարտաթուղթ գոց	»	78	40
Օսմ. Կայս. Պանքա	Ֆր.	545	—
Օսմանիէ	»	—	
Յուտէքի երկաթուղի	»	112	50
Օսմ. մաքսատուն	»	434	—
Օսմ Ռէժի	»	338	—
Բրիօրիթէ Թիւրք 4 %	»	480	—
Քրէտի Լիոնէ	»	1080	—
Իտալական Ռանթ	»	99	65
Սպանիական արտաքին	»	77	85
Թրանսվալ	»	84	—
Չէք Լոնտոնի վրայ	»	25	110
Դրամակը	»	—	—

ՎԻԷՆՆԱ, 5 Մարտ

Փոխան. Լոնտոնի վրայ	Ֆր.	240	30
Ռումէլի երկաթուղի	»	116	75
Օսմ. Ռէժի	»	—	—

ՊԷՐԼԻՆ, 5 Մարտ

Միացեալ պարտաթուղթ	Ֆր.	76	
Ռումէլի երկաթուղի	»	118	75
Անատ. երկթ. պարտաթուղթ	»	101	90
Փոխ. Լոնտոնի վրայ 3 ամս.	»	20	300

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1852
Ս. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ
ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ-ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺՔ
386 ՄԵԾ-ՓՈՂՈՑ ԲԵՐԱ 386
ԽԱՆԻ ԳԱՐԵՋՐԱՏԱՆ ՎՐԱՅԻ ՑԱՐԿԸ
(Սիլւ Զղալըճեանց դէմը)

Նուրբ, ճաշակաւոր եւ դիմացկուն արհեստական ակռաներ կը պատրաստեն, յար եւ նման բնականի, դէմքի ձեւաւորութիւն, ըստ տարիքի, ծամողութիւն, եւ ազատ արտասանութիւն երաշխաւորեալ։ Ինչպէս նաեւ կատարելագործեալ աքցաններու միջոցաւ առանց ցաւի ատամհանութիւն։

Ձմեռները կիրակի օրերն ալ, (մինչեւ կէսօր) ինչպէս նաեւ ամէն օր, (մինչեւ կէս գիշեր հիւանդ կ'ընդունին։

ԻԼԱՆ

Խազինէի Խասսայի Շահանէ

Խազինէի Խասսայի Շահանէյէ միւլթէհաւ օլունաճագ Թավուգ հինտի էօրտէք վէ սաիրէ իլէ եէշիլլիքինի մինաքասայա պուլունտուրուլտուղունտան իթաէի Թալիպ օլանլարըն Թէէմինաթը աղչէսինի վէ եա միւթէպէր քէֆալէթնամէյի միւնաքասաչէյն Խազինէի ճէլիլէի միւլթարիէի-հաստէ կէլմէլէրի 1—3

Ֆի 22 Շուպաթ սէնէ 1319

ՅՕԴԱՑԱՒԻ եւ ՅՕԴԱՏԱՊ

ԱՊԱՀՈՎ ԲՈՒԺՈՒՄ
ԿՕՏԻՆԱՅԻ ԸՄՊԵԼԻՈՎ

Պատրաստուած Աւստրիոյ-Հունգարիոյ կայսերական-արքայական համալսարանի տարրաբաններէն

Ռ. ԵՒ Ժ. ԿՕՏԻՆԱՅԻ կողմէ

Յօդատապային բոլոր հիւանդութիւնները, ինչպէս գլխու ցաւ, ջղացաւութիւն, մէջքի ցաւ, կռնակի ցաւեր եւ ծունկերու ցաւեր արմատական կերպով կը բուժուին ԿՕՏԻՆԱՅԻ դարմանով։

Ամբողջ Թուրքիոյ համար ներկայացուցիչ Տ. Պ. ՏԱՎԻՏՕ եւ Ընկ., Դաւաֆեան խան թիւ 5։

Կը գտնուի նաեւ Վիէնայի Դատապետեան էֆ.ի դեղի մթերանոցը եւ բոլոր գլխաւոր դեղարանները։

Դեղատուները երբեք չիչեն պակաս չի գրկուիր

Դեղատուներու համար կը փնտռուին պատուաւոր եւ գործունեայ գործակալներ, խիստ նպաստաւոր պայմաններով։

ԳԼԽԱՑԱՒՆԵՐ

ԳՈՒԱՐԱՆԱ

GUARANA

ԿՐԻՄՕ ԵՒ ԸՆԿ.

ԴԵՂԱԳՈՐԾ Ի ՓԱՐԻԶ.

Այս բուսային ու բնական փոշին մէկ ծրարիկը քիչ մը շաքարոտ ջուրի մէջ հալեցնելով, կը բաւէ ջնջելու համար գլխացաւերը կամ ամենէն բուռն ջղացաւերը, առանց վնասակար ազդեցութեան ստամոքսին վրայ։

Կեդրոն. ի Փարիզ, Վիվիէն փողոց, թիւ 8 և դեղարանները A.

ԹԻՒԹԻՒՆ ԻՉԷՆԼԷՐԻՆ ՍԸՀՀԱԹԻ

Ֆրանսանըն Բէրրինեան շէհրինտէ իմալ իտիլէն «Նորվէճիանըն հագիգի վէ սըհհի գաթրան քեաղըտը» իսմլէրինի հաիզ օլան մօսիէօ Ժօզէֆ Պարտօ վէ մախսուսլարը սիկարա քեաղըտը իմալը վէ էսասընտա գաթրանը իհթիվա իտէն քեաղըտլար միյանընտա էն սըհհի օլմագլա իշթիհար իթմիշ տիր։ Գաթրանըն պօղազ վէ ճիյէր ամրազընտա հաիզ օլտուղու թէէսիրի աէվալը մալիւմ տըր։ Պու խասսա պինաէն տըր քի Բարիզ մէշհէր աւմումիյէսինտէ վէ տահա պաշգա սէրկիլէրտէ իհրազ րիւճհան իտէրէք ալթմըշ ալթը մուխթէլիֆ միտալիա նաիլ օլմըշ տըր։ Պունտան պաշգա գաթը հազրէթը Շէհրիեարինըն գիմեաքէրի տօքթէօր մօսիէօ Ժանի Թարաֆընտան տախի սուրէթի միւտաղղիգանէտէ թահլիլ իտիլէրէք պու քեաղըտըն մաատէի աւլիյէսինի գաթրան թէշքիլ իթտիյինի միւթէաղլի վուգուֆ հըլքարմըշ տըր։ Պու տէհարիւլէրիմիզին սըհհաթընը տոլամազ իչուն պու սիկարա քեաղըտլարընտան գուլլանմագ քեաֆի տիր։ Պալճեա թիւթիւնճի տիւքեանլարընտա տէֆթէրի օն փարայա սաթըլըր։ Թօփտան օլարագ Սթանպօլտա Թիւթիւն կէօմրիւքիւնտէ 17 նումէրօլը մօսիէօ Զօիրօ վէ Բոլի Զօհաւոն տիւքեանլարընտա ֆիրուխթ օլունուր։ Ըւմումի տէբօսը Գալաթատա Տէմիր Խանտա 15 նումէրօլու մօսիէօ Տիմիթրիօս Թօրճիմանոս մաղազասընտա տըր։

5—10

ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՄԱՐՈՔԵԱՆ ԵՒ [illegible]

Ն. ԲԱՔԷ ԵՒ ԸՆԿ.

ԺԱՄԱՆՈՂ ՇՈԳԵՆԱՒԵՐ

Մարտ 8ին Իմէրէթի, Մարսիլիայէն,
» 14ին Մինկրէլի, Սեւ ծովէն։
» 16ին Հէնօ Անվէրսէն։

ՄԵԿՆՈՒՄՆԵՐ

Մարտ 9ին Իմէրէթի, Սամսոն, Տրապիզոն Պաթում եւ Նովորոսիսք։
» 15ին Մինկրէլի, ուղ. Մարսիլիա։

Ա. կարգ	Բարիզի	համար	200	Ֆր.
»	» Մարսիլիոյ	»	160	»
Բ.	» Բարիզի	»	150	»
»	» Մարսիլիա	»	120	»

Յատուկ ուղղակի Բարիզի համար։

Առաջին կարգի 245 ֆրանք. Բ. կարգի 175 ֆրանք. Տեղեկութեանց համար դիմել Գործակալին Թօփ Հանէ [illegible]

516 Թ. ԲԸՐՏՈՒՆ

ՕՍՄ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԴՀ. ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԻՄՆՈՒԱԾ

Վեհափառ Սուլթանին Կայսերական Իրատէով

Որ կը կրէ 2/14 Օգոստ. 1892 թուականը (20 սէֆէր 1310)

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Հրդեհի արկածներու, փոխադրութեանց եւ կեանքի վրայ

Ընկերութեան կեդրոնատեղին է ՉԻՆԻԼԻ ԵՆԻ խան, Բաղչէյ Ղալաթիա

Գործակալ, Պոլսոյ կողմը Օսմ. Պանքայի մասնաճիւղը Եէնի ճամի [illegible] փողոց, Օսմ. Նամակատան դէմը։

Ենթ-գործակալ Պոլսոյ կողմը Պ. Ի. Զաւօխ

Մաքարաճըլար, Զորլուլը խան, թիւ 21

Ընկերութիւնը գործակալներ կը փնտռէ Թուրքիոյ այն ամէն քաղաքներու համար, ուր ներկայացուցիչ չունի։

194

SANTAL SALOLÉ LACROIX

ԳԱԲՍԻՒԼՆԵՐԸ

Միզային գործարանի հիւանդութեանց դէմ գործածուող հականեխիչ դեղերուն ամէնէն ազդուն և ամենալաւ իրայնելին է։

Վաճառատեղին՝ դեղարան Լակրուա, 31, Rue Philippe-de-Girard, PARIS.

ՊԷՇԻԿԹԱՇԻ ԳՈՐԾԱՐԱՆ

ՀԻՆ ԵՒ ՆՈՐ ՁԵՒԵՐՈՎ ԿԱՐԱՍԻՆԵՐ

ՊԱՏՐԱՍՏ ԵՒ ՅԱՆՁՆԱՐԱՐՈՒԹԵԱՆ ՎՐԱՅ

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ, Բերա Մեծ Փողոց, թիւ 77

ՓԱՅՏԻ ՎՐԱՅ ԿԱՏԱՐՈՒԱԾ ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ԱՇԽԱՏՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Դուռներ եւ պատուհաններ, զարդական ցցուակներ, մոզայիք տախտակամածներ, եւայլն:

ԽՈՒՍԱՓԵՑԷՔ ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ՏՈՒՓԵՐԷ

ԳՈՒՆԱՒՈՐ ԵՒ ԿԻՄԱՏԻՊ ԼԵԹԻՒԼԷՆՆԵՐԷՆ

Լինեոլիթ

Լինեոլիթ

Անկիզելի, անձայն ու առողջապահիկ տախտակամածներ գալիքներու, քերաստներու յատկացուածներ fark, մարմարէ առարկաներով:

ՄԵՆԱՇՆՈՐՀԵԱԼ ԱՄԲՈՂՋ ԹՈՒՐՔԻՈՅ ՄԷՋ

Կեղծիքէն զգուշանալ, որոնց հեղինակներուն դէմ ըստ օրինի դատ պիտի բացուի։ Դիմել Պէշիկթաշի գործարանը, Տէրէիչի փողոց։

Լինեոլիթ

Լինեոլիթ

ՔԻՒՆԱՐՏ CUNARD

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ

[illegible] ամիսը երկու անգամ կը բանին Լիվըրփուլի եւ Արեւելքի միջեւ

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ
Իվերնիա	18900	Սիլվանիա	5598
Սաքսոնիա	18900	Քաթալոնիա	4841
Լուքանիա	12950	Վէրիա	3229
Քամփանիա	12950	Բավիա	2945
Ուլթոնիա	8845	Թիրիա	2936
Ումպրիա	8128	Սիբիրիա	2935
Էթրուրիա	8120	Սամարիա	3558
Սէրվիա	7392	Ալէփփօ	218
Օւրանիա	7269	Նէրպաուլի	16

Դիմել առ ՃՕԼԻ Ա. ՍԻԿԸՐ

Joly et Seager

Մէյմանէթի խան, թիւ 6, 7, 8, Ղալաթիա, [illegible]

25

ՄՈՍ

ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Լիվըրփուլի Պօրթոյի Միջերկրականի եւ Սեւ Ծովի միջեւ բանող շոգենաւք

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ
Ռամզէզ	3000	Թիպս	2500
Անեփս	3000	Նեքթիս	2400
Թէյպըր	3000	Օսայրիս	2250
Քեանոպուս	3000	Բէրա	2250
Ցարոս	3000	Սֆինքս	2000
Օսմանլի	3000	Կառնաք	1500
Մաքքոթիս	2500	Կիւլէս	1500

Դիմել առ Վ. ՈՒԻԹՈԼ Ա. ԸՆԿ.

Ռուխթըլ խան

ՃԷՅՄՍ ՄՈՍ և ԸՆԿ.

191 3' Ճէյմս Սդրիտ Լիվըրփուլ

ՆՈՐ ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ ԼԱՐՈՒՍ

Ամէնէն կատարեալը, ամէնէն նորը, լաւագոյնը, եւ բոլոր Ֆրանսական հանրագիտարաններուն ամէնէն լաւ պատկերազարդուածը:

Նոր պատկերազարդ Լարուսը որ Ֆրանսայի մէջ խիստ մեծ յաջողութիւն մը ունեցած է, նպատակ ունի գոհացում տալ այն անձերուն որոնք կը փափաքին ունենալ փոքր թուով հատորներով, լման կատարեալ եւ իրականապէս նոր հանրագիտակ բառարան մը։ Ականաւոր գրագէտներէ եւ գիտուններէ շարագրուած, նկատի առած է գիտութեանց եւ հմտութեան ամէնէն վերջին հիմերը, մարդկային գիտութեանց ամէն ճիւղերուն մէջ։ Միանգամայն կը պարունակէ բազմաթիւ պատկերներ ամենամեծ խնամքով պատրաստուած (նշանաւոր անձերու, արուեստի եւ հոյակապ շինուածներու, տարազներու եւ թիթեռներու, երկրաչափական պատկերներու, կենդանիներու եւ տունկերու, սեւ եւ գունաւոր աշխարհագրական քարտէսներ)։

Նոր պատկերազարդ Լարուսը 16 երեսնոց, իւրաքանչիւրը 50 սանթիմի տետրերով կը հրատարակուի, և 1897 Ապրիլ 1էն ի վեր շաբթէ շաբաթ լոյս կը տեսնէ։ Առ նուազն 400 տետր պիտի ըլլայ, որոնք 7 հատոր պիտի կազմեն. բաժանորդները կրնան, եթէ նախամեծար համարին, գործը ընդունիլ 10 տետրէ բաղկացեալ անկազմ սերիներով, անկազմ կամ կազմուած հատորներով, իրենց հրատարակութենէն վերջ։ Առաջին երեք հատորները արդէն ծախու են։

Պայմանաւոր բաժանորդագինը հետեւեալն է. { 190 ֆրանք առանձին տետրերով կամ սերիներով եւ կամ ծրարակազմ [illegible]
{ 225 ֆրանք կազմուած հատորով, (demi-chagrin), կարմիր, սեւ կամ կանաչ։

Վճարումը կ'ըլլայ (Բարիզի վրայ մանտաներով) չորս անգամէն, իւրաքանչիւրը հաւասար, այսինքն վեց ամիսը անգամ մը, պայմանաւ որ առաջին վճարումը ըլլայ տառապագրուած օրը։

Պայմանաւոր բաժանորդագրութեան գրուելով տառապագրութեան գինէն կը զերծ[illegible] [illegible] գինի բարձրացումներէ, նոյն իսկ եթէ աւելի պրակներ ալ հրատարակուելու ըլլան։ 587

ԳՐԱՏՈՒՆ ԼԱՐՈՒՍ, Բարիզ, Մոնբառնաս փողոց, թիւ 17։ Անդրադարձ 16 երեսնոց պրակ մը՝ երբ նմոյշ պիտի դրկուի ձրիաբար։

ՍԻՆԿԷՐ

ԿԱՑՍ· ԳԱԼՍՏԱՆ ՀԱՑԹԱՑԹԻՉ

THE SINGER MANUFACTURING Cie·

Սինկէրի կարի մեքենաները զուտ անգլ. [illegible] չինուած ըլլալով, իրենց առաւելութեամբ այնքան գնահատուած են, որ աշխարհիս ամէն կողմը տարածուած են եւ բոլոր ընտանիքները, դերձակներն ու կօշկակարները լոկ Սինկէրի մեքենայ սկսած են գործածել։ Սինկէր Ընկերութիւնը ցարդ 400է աւելի պատուոյ վկայական եւ շքադրամ ստացած է բոլոր ցուցահանդէսներէն։

Մասնաճիւղեր բովանդակ Թուրքիոյ մէջ։

Սինկէրի մեքենաները կը ծախուին միմիայն Սինկէր Ընկերութեան վաճառատուններուն մէջ։

Բերա (1. Մեծ փողոց, Պօն Մարշէի դիմաց թիւ 343 եւ 343 կրկին
(2. » » Կալաթա Սէրայի դիմաց։

Կալաթա (1. Սինկէր խան Թիւնէլի ետեւ
(2. Թրամվայի կայարանին դիմաց։

Պոլիս (1. Սուլթան Համամ թիւ 2
(2. Սուլթան Պայազիտ, Թրամվայի կայարանին դիմաց թիւ 13։

Սկիւտար Զարշը պօյը, թիւ 120։

Դասերը եւ նորոգութիւնները ձրի։ Սինկէր Ընկերութեան կեդր. վարչատեղին կը գտնուի Բերա, Մեծ փողոց, թիւ 343 եւ 343 կրկին, Սարգիս պէյ Տիւզօղլուի տունը։

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ

ՈՐԴԻՔ ԵՒ ԸՆԿ. ՇՈԳԵՆԱՒՔ

Ընդմէջ Հըլի եւ Պոլսոյ եւ Օտեսայի

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ
Ալպանօ	1039	Գոմօ	1497	Գուրքօ	1011	Մալմօ	724	Ռօզարիօ	186
Ալէքթօ	3607	Գօնկօ	2906	Կրոտնօ	1695	Մարէնկօ	2273	Սաֆֆօ	1113
Անճէլօ	1541	Գօրսօ	895	Հիրօ	775	Մարթէլլօ	3709	Սէքքօ	1735
Արբուզօ	2271	Տիտօ	4311	Հիտալկօ	1581	Միքատօ	3557	Սիլվիօ	1193
Գասանօ	1822	Տոմինօ	937	Հինտու	3720	Միլօ	1057	Սփէրօ	1200
Գորոնտինօ	1264	Տուրօ	2383	Հօրաշիօ	3600	Մօնթէպէլլօ	1735	Թասսօ	1328
Գրաւօ	1076	Տրաքօ	1713	Հումպէր	595	Մուրիլլօ	2419	Թ. Ուիլսըն	1546
Գրիւնօ	841	Տինամօ	504	Իակօ	2354	Նէրօ	1083	Թօքիօ	3827
Պըֆֆալօ	4431	Էպրօ	2464	Իտահօ	5540	Օհիօ	4100	Թօլէտօ	1476
Դէյրօ	1671	Էլտօրատօ	1526	Ժիւնօ	1080	Օթէլլօ	4036	Թօրփիտօ	487
Գալիփսօ	1837	Էրատօ	1841	Քէլսօ	1053	Օրլանտօ	1555	Ուրպինօ	2429
Գամէօ	1244	Ֆիտօ	954	Քոլփինօ	2307	Փալէրմօ	1637	Վասքօ	1914
Գաթօ	1094	Ֆինլանտ	1828	Քովնօ	1700	Փօլօ	510	Վօլօ	1239
Չիքակօ	2729	Ֆլամինկօ	849	Լէօ	1053	Բրազիլօ	2229	Վօլթուրնօ	2296
Սիսէրօ	1831	Ֆրանչիսքօ	4582	Լէանտրօ	2272	Ռինալտօ	1563	Զէնօ	185
Գիթօ	2697	Կալիլէօ	3060	Լիվօրնօ	1843	Ռօլլօ	1613	Զէրօ	190
Գօլօրատօ	4235	Կիտանօ	1243	Լօրէնզօ	3191	Ռօմէօ	1789		

Ընդհանուր վաճառքով Հըլէն հոս հասած են,

Քլիօ շոգենաւը, նաւապետ Երնկ։

Սիսէրօ շոգենաւը, նաւապետ Բէյ՛ըր։

Ընդհանուր վաճառքով Հըլէն հոս կը սպասուին։

Հօրաշիօ շոգենաւը, նաւապետ Քրօֆթ, մարտ 3ին,

Գրաւօ շոգենաւը, նաւապետ Պէլտրիկ, մարտ 15ին,

Սիբիօ շոգենաւը, նաւապետ Սմիթ, մարտ 22ին

Դիմել առ գործակալս Ժ. ՀԻԼԶ ԷՆՐԻՔՍՕՆ

Թիւ 22-24 [illegible] խան Ղալաթիա

COMP. RUSSE

Navigation à Vapeur et de Commerc

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Նաւարկութեան երթեւեկութիւններ

Յուլիս

Գշ. 24/8 Սեվաստոպոլ ժամը 10ին միջօրէէն առաջ։ Տարտանէլ, Այնորոզ, Սելանիկ, Իզմիր, Քիոս, Թարապալուս-Շամ, Պէյրութ, Եաֆա, Բոռդ-Սայիտ, Աղեքսանդրիա ժամը 4ին յետ միջօրէի։

Եշ. 26/10 Օտեսա ժամը 10ին միջօրէէն առաջ։

Շբ. 28/12 Մէթելին, Իզմիր, Բիրէ, Աղեքսանդրիա, ժամ, 10ին միջօրէէն առաջ։ Օտեսա ժամը 2ին յետ միջօրէի։

Կիր. 29/13 Ինէպօլու, Սինոպ, Սամսոն, Օրտու, Կիրասոն, Տրապիզոն, Ռիզէ, Պաթում ժամը 8ին միջօրէէն առաջ։ Պուրկազ, Վառնա, Օտեսա ժամը 3ին յետ միջօրէի։

ՖՐԵՏ. ԼԷՅԼԱՆՏ ԵՒ ԸՆԿ.

ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Լիվըրփուլի եւ Արեւելքի միջեւ բանող շոգ.

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ
Վիքթորիան	10500	Ֆլավիան	3500
Արմէնեան	10500	Իմպրիշեան	3500
Չէսթրիան	10500	Ալգէրեան	3000
Լանգաստրիան	9000	Ալճիէրեան	3500
Ֆիլատէլֆիան	9000	Ռոմայեան	3500
Քոլոմպիան	8000	Սիսիլեան	3500
Բօսթօնիան	8000	Անտալուսիան	3500
Քանատիան	8000	Ալգէրեան	3500
Կռոնեան	8000	Լիսպոնեան	3000
Մալթէզեան	3700	Մինյօ	900
Վալենսիան	3700	Օբօրտօ	800
Ֆլամինեան	3700	Լէռնոն	80
Ֆաթրիան	3500		

Ապրանքներ [illegible] կը [illegible] [illegible] [illegible] համար [illegible] [illegible] 24 ժամ առաջ։

Աւելի տեղեկութեանց համար դիմել առ

ԷՏՎԱՐ ԼԱՖՕՆԹԷՆ

Ղալաթիա, քարափին վրայ

600 Մաքսատան [illegible]

Արտօնատէր ԶԱՐԵՀ ԽՈՒԽՈՒԹԵԱՆ

«ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի ԹԵՐԹՕՆԸ (12)

ՊԻԷՐ ՏԸ ՔՈՒՐՍԷԼ

ԲԱՐԻԶԻ ԳՈՐԾԻՍՈՐՈՒՀԻՆԵՐԸ

ՄԵԾ ՈՒ ԱՆՏԻՊ ՎԷՊ

ԱՌԱՋԻՆ ՄԱՍ

Դ.

ԴՊՐՈՑԻ ԵՐԿՈՒ ԸՆԿԵՐՈՒՀԻՆԵՐ

—Ամէն ինչ անոր համար, կ'ըսէր նախանձոտ Սիմոնի ակռաները կրճտելով, երբ Քլոթիլտ, ամէն տարի, մրցանակաբաշխութեան հանդէսին, մրցանակներով բեռնաւորուած կ'ըլլար։

Երբ Քլոթիլտի ծնողքը կուգային տեսնել զինքը՝ խօսարանին մէջ, իրենց հետ Վիլ-տ'Ավրէյի վարժարանը կը բերէին ազնուապետական շնորհ ու հրապոյր, ինչ որ մեծ տպաւորութիւն կը գործէր փոքր աշակերտուհիներուն եւ ուսուցչուհիներուն վրայ։

Ընդհակառակը, երբ Սիմոնիի մայրը կուգար, արտառոց պատառոտէ երիզներով շրջազգեստ մը հագած եւ շատ մը գոհարեղէններով զարդարուած, արուարձանի նկարագեղ բացատրութիւններով լեզու մը գործածելով, հեգնական ժպիտ մը կը տեսնուէր ամէն դէմքերու վրայ։ Ու Սիմոնի կը տառապէր ասոր համար, մինչեւ իր էութեան խոր ալքերը։

Բարեբախտաբար, հայրը շատ քիչ անգամ կուգար։

Այս աչքառու տարբերութենէն վիրաւորուած, Սիմոնի կ'ուզէր հաւասարակշռութիւնը վերահաստատելու փորձ ընել իր ու իր ընկերուհիին միջեւ, իրենց անձերուն բաղդատութեամբ։

—Այդ օրիորդ Ամպլէօզը ինչ ինչ առաւելութիւն ունի, կը մրմնջէր Սիմոնի նախանձոտութեամբ... Անոր չափ ես ալ գեղեցիկ չե՞մ։

Անտարակոյս, տէր եւ տիկին Պուրկէօյի աղջիկը գեղանի էր։ Բայց այս կէտին մէջ ալ առաւելութիւնը իր ընկերուհին կը վայելէր անվիճելիօրէն։

Սիմոնիի աչքերը ու ձեռքերը նրբութիւն չունէին, ինչ որ կը յատկանշէր Քլոթիլտի ազնուապետական ցեղը։ Այս վերջինին ձայնը յաճախ երաժշտական քաղցրութեան մը հնչունութիւնը ունէր, մինչ Սիմոնիի ձայնը, ընդհակառակը, խոպոտ ու անախորժ թեքումներ ունէր, մայրական ժառանգութիւն մը, որ իր ընկերուհիներու ծաղրանքին կ'ենթարկուէր։

Այսպէս, երկու մրցակցուհիներուն թաքուն հակառակութիւնը կ'աւելնար, Քլոթիլտ չուզելով բացորոշ նախընտրութեան հանդէպ։

—Սակայն, ինչ նուազ հարուստ է, կը խորհէր Սիմոնի գոհունակութեամբ... Ուրեմն ինչո՞ւ աւելի կը սիրեն զայն։

Բայց օրիորդ Պուրկէօյ իր ընկերուհիին չէր յայտներ իր դժգոհութիւնը. իր կեղծաւոր ու խորամանկ ձեւերով՝ սիրոյ ցոյցեր ու զգուանքներ կը շռայլէր Քլոթիլտի, որ իր մանկունակ անբծութեամբ, իրաւ կը հաւատար, առանց կասկածելու «իր մտերիմ բարեկամուհիին» սիրտը կրծող անհուն զգացումին վրայ։

Իր ամուսնութենէն յետոյ, փոխանակ նուազելու, այդ մտերմութիւնը, ընդհակառակը աւելցած էր։

Հիմա բա, իրենց ամբողջ ընկերութիւնն էր որ միաձայնութեամբ կը դրուատէր Ռուվրէյ դքսուհիին ձիրքերը, ինչ որ պատճառ կ'ըլլար Սիմոնիի ատելութեան կրկնապատկումին՝ այդ անվիճելի գովեստներուն հանդէպ։

Լանժվիլ կոմսուհին կարծած էր Բարիզը շլացնել, իր վարած պերճ կեանքով։ Բայց Բարիզ առանկներ շատ տեսած է. քիչ անձեր ետեւնին կը դառնային, հարստական կառքերը դիտելու համար, անոնք ալ քննադատելու համար քիչ մը պոռոտ պերճանքը եւ անճաշակ ու շողշողուն նշանազգեստը ծառաներուն։

Անտարակոյս, իր ամուսնոյն անունը այնպիսի դռներ կը բանար իր առջեւ, որոնք անմատչելի էին առաջ։ Սակայն Սէն-Ժէրմէն արուարձանին խորը կային հին մարքիզներ, որոնք անառիկ կը թուէին։ Միայն Ռուվրէյ դքսուհիին աջակցութեամբ կրնար Սիմոնի մուտ գործել անոնց մէջ։

Վերջապէս, երբ լրագիրները նկարագրութիւնը կ'ընէին աշխարհիկ հանդէսի մը, զգայացունց առաջին ներկայացման մը, մեծ արշաւի մը, միշտ առաջին անուններու շարքին մէջ կը դնէին Ռուվրէյ դքսին եւ դքսուհիին անունները. մինչ ամէն դասակարգի մարդոց հետ կը յիշուէին տէր եւ տիկին Լանժվիլի անունները, այնպիսի անձերու շարքին մէջ, զոր պուլվարի արկածներէն սրամտօրէն յօրջորջած է. «Աննշան ջոջեր»։

Նորապսակ կոմսուհին սրտնեղութեամբ կուլ կուտար այս նախատինքները, ու անխոնջ համբերութեամբ մը կը լրտեսէր իր մրցակցուհին։

Մանկութենէն ի վեր վարժուած ըլլալով աննշան զգացումներն իսկ դիտել իր ընկերուհիին դէմքին վրայ, յուսալից ու զարմացկոտ սարսուռ մը զգացած էր, օրին մէկը, տառապանքի ու պարտաւանքի կծկում մը նշմարելով հոն։

Դժբաղդութեան դրոշմ էր արդէն, զոր Սիմոնիի խուզարկու աչքը երեւան հանած էր Քլոթիլտի այնքան անբիծ դիմագծերուն վրայ։

Տիկին տը Ռուվրէյ գաղտնիք մը ունէ՞ր միթէ...

Ի՞նչ գաղտնիք...

Սիմոնի պէտք է հետամուտ ըլլար ասոր։

Մինչեւ այն ատեն իր ճիգերը ապարդիւն եղած էին, բայց չէր վհատեր, կոյրաւ վստահող ներքին ուրախութիւն մը զգալով թէ վերջապէս վրէժ պիտի լուծէ իր յաւիտենական ախոյեանէն։

Օրին մէկը, Սիմոնի, զբաղում մը չունենալով, հօրը հետ Անկիէնի արշաւներուն գացած էր կէս օրէ յետոյ։

Հայր Պուրկէօյ կը շահագրգռուէր այդ մրցումին, որովհետեւ կարեւոր արշաւի մը մասնակցող ձիու մը վրայ գրաւ դրած էր։

Եւ ինչպէս կը պատահի յաճախ նոր ձիատէրերու, արշաւին մասնակցող ձին յաղթական հանդիսացած էր։ Ու բարի մարդուկը, Պուրկէօյ, իր աղջկան հետ կառք նստած, իր յուշատետրին վրայ կը գումարէր շահած գրաւները։

Յանկարծ, ճամբուն դարձած անկիւնը, ծաղկավաճառի մը առջեւ նշմարեց երկու հիանալի դափնեվարդեր, որոնք աղուոր ու խոշոր թաղարներու մէջ դրուած, սաղարթներով ու ծաղիկներով կը հովանաւորէին հաստատութեան մեծ դուռը։

Սիմոնի, երբ կին մը որ իր ունեցած քմահաճոյքները անմիջապէս գոհացնելու վարժուած է, խորհեցաւ անմիջապէս գնել այդ երկու հրաշալի թուփերը։

Իր կառքը կեցնել տուաւ եւ ծաղկեվաճառին տունը մտաւ, մինչ հայր Պուրկէօյ իր թուանշաններուն մէջ թաղուած, ուշադրութիւն չդարձուց իր աղջկան։

Ծաղկեվաճառը, Ժան Կլէրար, բացակայ էր, բայց իր կինը՝ Մատլէն, տունը կը գտնուէր։

Մատլէն ապուր կերցնելու վրայ էր թարմագեղ ու վարդագոյն մանկիկի մը, խարտեաշ եւ գանգուր մազերով։ Ծունկերուն վրայ առած էր զայն, ամէնէն գողտր խրախոյսները ու մակդիրները շռայլելով, վերջին դգալներն ալ կերցնելու համար։

Մատլէն կեցաւ ներողութիւն խնդրեց այցելուհիէն, շարունակելու ապուր կերցնել փոքրիկին։

—Տիկին, տղոց առողջութիւնը զարմանալի է. կանոնաւոր ժամերու մէջ պէտք է սնունդ առնեն անոնք։

—Այս տղան շատ սիրուն է, ըսաւ Սիմոնի, տղան քննելով։ Շնորհաւորութիւններս։

—Ինծի պէտք չէ որ ուղղէք այդ շնորհաւորութիւնները, այլ իր մայրիկին, պատասխանեց պարտիզպանին կինը։ Իմ քովս սնուած է այս փոքրիկը, դիեցնելու համար, բայց աւելի խնամք կը տանինք, ուրիշինը ըլլալուն համար... Ահա վերջին դգալն ալ... օրիորդը լմնցուց կերակուրը... Սիրտանք գեղեցիկ ատամները տեսնելու։